DARBININKAS

Vol. LXXI, Nr. 35
Rugsėjo - September 19, 1986 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-ga, nepaisydama prezidento Reagan asmeniško patikinimo, kad ten sulaikytas amerikietis žurnalistas Nicholas Daniloff nėra CIA šnipas, oficialiai jį apkaltino šnipinėjimu, ir dabar vyksta įvairūs svarstymai, kuriuo būdu jį išvaduoti, nepažeidus JAV prestižo.

Čilėj buvo įvykdytas pasikėsinimas prieš krašto prezidentą gen. Augusto Pinochet. Jo metu 5 jį saugoję pareigūnai žuvo, o prezidentui buvo sužeista ranka. Dėlto krašte buvo paskelbta apsiausties būklė ir suvaržytos piliečių laisvės.

Bolivijos vyriausybė, kovodama su gyventojų nepasitenkinimu dėl vyriausybės griežtų ūkinių priemonių, paskelbė apsiausties būklę ir areštavo darbo unijų vadus.

Libano mahometonų milicija su Irano parama stengiasi išstumti iš pietinio Libano J. T. taikos priežiūros dalinius.

Maroko karalius Hassan II panaikino 1984 m. sudarytą su Libija uniją už tai, kad ji pasmerkė Izraelio min. pirmininko Shimon Peres vizitą karaliui.

Sov. S-ga pažadėjo šį rudenį palaipsniui iš Afganistano atitraukti 8000 karių.

Pietų Korėjos maži ir pigūs automobiliai, kompiuteriai ir elektroniniai aparatai užtvindė Amerikos rinką ir pasunkino vyriausybės kovą su prekybos deficitu.

Jane's Fighting Ships žurnalas tvirtina, kad ginklavimosi išlaidų mažinimas JAV ir Britanijoj padeda Sov. S-gai pasivyti Nato valstybių pajėgumą.

Amerikos aeronautikos ir astronautikos institutas tikina, kad JAV turėtų sudvigubinti savo išlaidas civilinei erdvės programai per ateinančius metus, nes kitaip jos liksiančios tik antraeile pajėga erdvės tyrimo srityj.

Sov. S-gą, Bulgariją, Jugoslaviją ir Rumuniją palietė smarkus žemės drebėjimas, siekęs pagal Richter lentelę 7.5.

Graikijos Atėnų miestą valdanti socialistinė miesto taryba vengia atstatyti vandalų apgadintą JAV prezidento Harry Trumano paminklą. Trumano suteikta karinė parama išgelbėjo Graikiją iš komunizmo replių.

JAV yra nepatenkintos Filipinų prezidentės Corazon Aquino rodomu nuolaidumu krašte veikiantiem komunistų partizanam, kurie, pasišaudami tartis su vyriausybe dėl paliaubų, stengiasi užimti vis naujas sritis.

Solidarumo unijos įsteigimo sukaktuvės Lenkijos miestuose buvo paminėtos pamaldom bažnyčios ir keliais bandymais suruošti demonstracijas, kurias policija tuoj pat išsklaidė.

Sov. S-gos keleivinis laivas Admiral Nachinov, susidūręs su krovinių laivu, naktį Juodojoj jūroj prie Novorossijsk uosto nuskendo. Žuvo apie 400 žmonių. Keleivių buvo ir iš Baltijos valstybių.

JAV nutraukė ūkinės pagalbos teikimą Zimbabvei už tai, kad, minint JAV nepriklausomybės šventę JAV ambasadoj, Zimbabvės ministeris puolė prezidento Reagano vedamą Pietų Afrikos politiką, ir krašto vyriausybė atsisakė JAV atsiprašyti.

RŪPI NE TIESA, O APKALTINIMAS

Iš okupuotos Lietuvos "Aušros" Nr. 48 (88)

KALINIO V. LAPIENIO MEMUARAI

(Tąsa iš praeito numerio)

Tardymas — ateistinė propaganda

Vėl nuvedė mane į tardymą. Urbonas ėmė kalbėti apie mūsų atsilikusią idealistinę pasaulėžiūrą. Religiniai prietarai darą didelę žalą žmogui. Religingumas kelias konfliktus tarp tėvų ir vaikų, ardo šeimas. Taigi kova su Dievu vedama ir saugume.— Taip kalbėjo Urbonas.

Išeitų, kad labiausiai esu kaltas dėl to, kad esu katalikas, Kristaus sekėjas. Kadangi tai buvo ne tardymas, o ateistinė propaganda, todėl bandžiau ginti savo pozicijas.

— Ne religingumas ardo šeimas, o bedievybė, — atsakiau ir skaičiais nurodžiau, kiek būna jungtuvių, kiek skirybų. Ateistai, valdžios remiami, griauna tikėjimą, griauna ir šeimas.

Nėra prasmės atsakinėti į klausimus

Kai pamačiau, kad tardytojas savo klausimais siekia ne objektyvios tiesos, bet tik apkaltinimo, tai man nebuvo prasmės atsakinėti į jo klausimus.

Protokole vietoje atsakymo dažniausiai parašydavo: "Kaltinamasis Vladas Lapienis į klausimą neatskė". Tokį protokolą liepdavo man perskaityti ir pasirašyti. Jo neskaitydavau ir nepasirašydavau, nes jame nebuvo mano atsakymų. Man nepasirašius, jis pats pasirašydavo. Taip baigdavosi mano tardymo diena.

Kai į tardymo kambarį ateidavo Rimkus, tai jis klausinėdavo, o Urbonas tylėdavo.

Negrąžino buto raktų

Kai mane areštavo, čekistai atėmė iš manęs visus buto raktus. Kiekvieną tardymo dieną aiškinau, kad svetimo buto raktų turėjimas yra šiurkštus pažeidimas konstitucijos, kuri garantuoja buto neliečiamybę. Prašiau buto raktus grąžinti žmonai. Jie vis delsė. Piršosi mintis, kad tie raktai reikalingi įeiti į butą, nes žmona kiekvieną rytą išeidavo į darbą ir tik vakare grįždavo. Namuose nieko nelikdavo. Sakiau, kad tuo reikalu rašysiu raštą saugumo viršininkui ir prokurorui.

Po daugkartinių prašymų ir reikalavimų, praėjus savaitei ar daugiau laiko, mano buto raktus grąžino žmonai. Gi čekistai 1976 spalio 26 su grupe saugumiečių, vadovaujami vyr. tardytojo Urbono, vėl padarė kratą mano bute, paėmė rašomą ir kalkinį popierių, juosteles ir kitas smulkmenas.

Liudytojas kalba kaip "reikia"

Urbonas kalbėjo, jog aš siekiau silpninti Tarybų valdžią, aktyviai dalyvavau ruošiant LKB Kroniką. Liudytojų, kurie liudys prieš kaltinamąjį, čekistai visada surasią, ir jie paliudys kaip tardytojams reikia.

Surado ir mano byloje Žąsytį Kazimierą. Jis liudijo kaip čekistams reikėjo, todėl ir buvo kviečiamas kelis kartus apklausai ir į teismą. Kaltino antitarybiškumu, sakė, kad leidžiu ir redaguoju LKB Kroniką, platinu antitarybinę literatūrą, Aušrą, Solženicyno Gulago salyną, Kultūrines represijas Lietuvoje ir kit. Taip man kalbėjo Rimkus.

Sakydamas, kad aš leidžiu ir redaguoju LKB Kroniką, Rimkus melavo. Jis nepagarbiai kalbėjo apie uolesniuosius kunigus, juos šmeižė, degė neapykanta dvasininkams.

Rašyk, iš kur gavai Kroniką?

Tardytojams rūpėjo tik dar tardymą tęsti, o ne parengti tardymo esmę. Mane klausinėjo ir klausinėjo, aš gi nieko neatsakiau.

— Jei nenori kalbėti, tai imk popierius lapą ir rašyk, Rašyk, iš kur gavai LKB Kroniką ir kitą antitarybinę literatūrą, — ragino tardytojas.

Tačiau aš nieko nerašiau, nes žinojau, kad rašymas nieko nepadės. Tylėjau daugelį dienų. Tardytojams nerūpėjo tiesa, jie siekė tik nužmoginti žmogų.

Apie laiškų rašymą

Urbonas 1976 m. spalio mėnesio pabaigoje pasakė, kad bus leidžiama rašyti kiekvieną mėnesį po vieną laišką.

Tuoj parašiau laišką žmonai ir jame paminėjau tardytojo pažadą. Ji apsidžiaugė. Parašiau žmonai spalio, lapkričio, gruodžio ir sausio mėn. po vieną laišką. Žmona sausio mėnesį savo laiške rašė, kad ji iš manęs vieną laišką gavo lapkričio 23, o kitą sausio 11. Vadinasi, du mano laiškus čekistai konfiskavo ir apie tai man nieko nesakė. Urbonas tardydavo mane kiekvieną savaitę po kelis kartus, apie konfiskavimą puikiai žinojo, nes visi laiškai ėjo per jo rankas.

Laiškuose buvo galima rašyti tik apie buitinius reikalus. Apie mūsų dienotvarkę, maitinimąsi bei gyvenimą izoliatoriuje ir apie tardymą rašyti nebuvo galima. Tų "negalimų" buvo labai daug, tai laišką parašyti buvo labai sunku.

1976 metų lapkričio mėnesį Urbonas man sako:

— Jeigu tardymo metu neatsakinėsite į klausimus, nepasirašinėsite apklausos protokolų, mes neleisime laiškų rašyti.

— Neleiskite, — aš apsieisiu ir be jų, — pasakiau Urbonui.

Apie šį tardytojo ketinimą parašiau žmonai. Laiško tardytojas išsiųsti neleido. Jis buvo pagrindinis mano tardytojas ir mano laiškų pagrindinis cenzorius.

Vėliau, grįžęs į laisvę, sužinojau, kad daug man rašytų laiškų

(nukelta į 2 psl.)

Pauliaus Jurkaus kūrybos šventėje rugsėjo 13 Kultūros Židinyje. Pirmame plane iš k. kun. Vytautas Pikturna, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Povilas Dargis — SLA prezidentas, prie stalo iš k. poetė Kotryna Grigaitytė-Graudienė, rašytoja Nelė Mazalaitė - Gabienė, Tėv. Kornelijus Bučmys — Darbininko redaktorius, Nijolė Baltrulionienė, dailininkė Daina Jurkutė ir Paulius Jurkus. Visi klausosi B. Brazdžionio paskaitos. Nuotr. Vytauto Maželio

PAULIAUS JURKAUS KŪRYBOS ŠVENTĖJE

Pauliaus Jurkaus vardas išeivijos lietuviams žinomas jau daugelį metų. Jis knygų autorius, beletristas, poetas, dailininkas, paskaitininkas, visiems uoliai talkinąs. Tad, kilus minčiai surengti jo kūrybos šventę, susidarė didžiulis rengimo komitetas, į kurį įėjo daugelio organizacijų atstovai. Rengimo komitetui pirmininkavo Laisvės Žiburio radijo vedėjas Romas Kezys.

Ši kūrybos šventė vyko rugsėjo 13 - 14 Kultūros Židynyje. Didžiojoje salėje ant sienų buvo iškabinti 63 Pauliaus Jurkaus dailės darbai, sukurti 1971 - 1986 metų laikotarpyje.

Viename pasienyje ant stalo buvo išdėstytos knygos, kurias Paulius Jurkus parašė, iliustravo, redagavo, piešė viršelius. Tokių knygų 150 su viršum.

Po kokteilių valandėlės šeštadienio vakarą 7 val. punktualiai, kaip ir įprasta Laisvės Žiburio koncertų progomis, šio radijo vedėjas ir komiteto pirmininkas Romas Kezys įvadiniu žodžiu pradėjo programą. Tv. dr. Leonardas Andriekus, OFM, sukalbėjo invokaciją.

Savo paskaitoje apžvelgdamas Pauliaus Jurkaus kūrybą, poetas Bernardas Brazdžionis, atvykęs iš Vista, Calif., priminė sukaktuvininko darbą redakcijose, jo tapybą, literatūrinius pasireiškimus. Už savo stambiausią kūrinį "Smilgaičių akvarelė" P. Jurkus yra gavęs "Draugo" romano premiją. Paminėjęs ir kitus kūrinius, paskaitininkas kiek ilgiau sustojo prie naujausios knygos "Kai Vilniaus liepos žydi". Baigdamas paskaitą, Bernardas Brazdžionis įteikė "neoficialią premiją" — lauro šakelę iš Aldonos ir Bernardo Brazdžionių sodo.

Aktorius Vitalis Žukauskas meniškai paskaitė "Dailininkas ruduo" iš naujausios P. Jurkaus knygos "Kai Vilniaus liepos žydi", o taip pat specialiai šiai šventei sukurtą Kotrynos Grigaitytės eilėraštį.

Kol New Yorko vyrų choras Perkūnas scenoje susirinko, Romas Kezys perskaitė keletą sveikinimų, gautų raštu: vysk. Pauliaus Baltakio, Antano Gustaičio, Los Angeles Dailiųjų Menų klubo, kuriam dabar pirmininkauja poetė D. Mitkienė.

(nukelta į 5 psl.)

"DARBININKO" KELIAS

Aktoriaus ir "Darbininko" redakcijos nario Vitalio Žukausko apybraiža apie šio savaitraščio vystymąsi. Teksto pradžia skaityta sukaktuviniame vakare balandžio 13 Kultūros Židinyje.

20

Nagi, mergelės, tik viena kitai neapsileisdamos nuo šios pėdės pradėkit dėt į banką po kiek katra išgalit, o tada ir jūs pačios pasidžiaugsit ir visai lietuvių tautai užvesit gerą pamatą, o ant jūsų seselės remiasi gerovė ir ateitis visos lietuvių tautos. Vyras remia vieną kertę namo, o moteris tris kertes. Tik jūs, seselės, padarykit pradžią, o vaikinai seks jūsų pėdomis.

Taip pat, mieli broleliai ir seselės, vienu žodžiu visi jauni lietuviai darbininkai stengkimės kiekvienas, kad pramokt kokį nors amatą, kad ateityje turėtumėte iš to naudą, tai yra geresį ir didesnį uždarbį. Žinokime visi tai, jog ką pasėsime pavasarį, tą pjausime rudenį, o žiemą tuomi maitinsimės. Jaunystė — tai pavasaris, o senatvė — tai ruduo ir žiema.

Nagi tik visi iš vieno mokinkimės, kam kas parankiau, ką katras galime, prieš ko didesnį jaučiame patraukimą. Tik vieni kitiems neapsileiskime, visi lenktyn ne vien su lietuviais, ale ir su svetimtaučiais — tur būt lietuvių viršus ir gana, kad čia ir velnias balą degtų, o vyžą ugnies duotų. Ar tai gražu dabar, kad kokio tenai pusiau numirusio čiutabakio, kurio viena koja jau senai į kapines žiūri, mes lietuviai, vyrai kaip aržuolai, turime klausyti fabrikoje ir už jį darbą atidirbti, o jis tik sau pinigus mūsų uždirbtus į kišenių žeria ir dar iš mūsų tyčiojasi! O dėl ko tas viskas darosi? Kad jisai moka savo amatą, jisai meisteris, o mes tik jo darbininkai. O kodėl mes negalėtumėm būti meistrais ir taip pelnyti kaip jisai? Galime, vyručiai, galime, tiktai reikia netingėti, o viską galima išmokt. Lietuvis ne pagalys, lazdos vietoj nestovės — viską išmoks jei tik norės.

Prisiminkime, kad ir mūsų tautiškas "Žirgvaikis" arba "Vytis", kuriuomi mes didžiuojamės, kaipo atsiminimą mūsų senovės garbingos praeities; nupiešiamas yra ne žingine jojąs, ale zovada. Taip ir mes turime vyties zovada kitas tautas, nuo kurių kultūriškai esame pasilikę. vykimės, vyručiai ir seselės, vykimės zovada, griebkimės mokslo kokio tik galim prieit, o pavysime ir pralenksime, o kad nepralenksime, tai nors susilyginsime su visais ir turėsime pasaulyje geresnį vardą ir geresnį ir lengvesnį duonos kąsnį. "Vytis" jojikas laiko iškeltą kardą kirtimui priešo. Ir mes iškelkim savo kardą: savo kantrumą, ištverimą, darbštumą, o sukaposime visas kliūtis kokias kas netaisytų ant mūsų kelio. O dirbančiam ir Dievas padeda. Ir kas ką moka, ant pečių neneša, o reikale panaudoja. Gerovė ir ateitis lietuvių darbininkų tiktai vienybėje ir moksle.

F. V.

Užbaigia savo nuoširdų tikrai pamokantį, kad ir vietomis kiek ir gnybant už pastebėtas ydas, patarimą.

Baigiamosios pastabos

Šioje apžvalgoje norėta atskleisti keletas epizodų iš mūsų išeivijos ir laikraštijos istorijos, kuri dar nėra rašoma. Paliesta "Darbininko" laikraščio pradžia, Lietuvių Darbininkų Sąjungos įsikūrimas, kuris sukėlė lietuviškos - katalikiškos darbininkijos tarpe gyvesnį ir gana spalvingą kovos vaizdą prieš marksistinį socialistų judėjimą. Tai buvo vienų prieš kitus ideologinių kovų laukas už savo pažiūras ar įsitikinimus.

Reikia pripažinti, kad tiek vieni, tiek kiti – tiek dešiniųjų, tiek kairiųjų lageriai įnešė gyvumo į mūsų išeivijos tarpą su savo spauda, paskaitomis, chorais, vaidinimais, draugijomis, organizacijomis.

Pažvelgta vien iš "Darbininko" pusės, nes tik "Darbininko" senieji komplektai buvo prieinami ruošiamai apžvalgai. Aišku, būtų buvę gerai turėti ir tuos "Keleivio" ir kitų laikraščių komplektus, kad pagvildenus jų puolimus, jų pasisakymus "Darbininkui" pasirodžius.

Būtų įdomu žinoti kokią audrą sukėlė L.D.S. organizacijos įsteigimas ir kokiais argumentais remiantis toji "klerikalinė" sąjunga buvo puolama?

Gal kiek ir minorinės mintys ateina, kai matome buvusių didelių ir mažesnių organizacijų, draugijų, parapijų likvidacijų pranešimus. Taip įvyko ir su L.D.S. Naujų narių stoka ir jau kitokie laiko padiktuoti interesai neleido naujosios emigracijos bangai įsijungti į ankstyvesniųjų išeivių sukurtas daugijas ar organizacijas, atsiradęs bendras "jūs" ir "mes" pasidalinimas prisidėjo prie išnykimo proceso.

(Bus daugiau)

Vinco Krėvės premija paskirta Leonardui Žitkevičiui

Iš Kanados pranešama, kad 16-ji Vinco Krėvės literatūrinė premija paskirta Leonardui Žitkevičiui (Baliui Pavabaliui) už Darbininko išleistą jo satyrinių eilėraščių knygą "Milžinai ir slibinai".

DARBININKĄ 70 METŲ SUKAKTIES PROGA SVEIKINA

Kuo nuoširdžiausiai sveikinu Darbininko redaktorius ir leidėjus gražios sukakties proga. Linkiu Jums kuo geriausios sveikatos, ištvermės ir sėkmės kilniame lietuvybės ugdymo darbe!
KUN. ANTANAS SABALIAUSKAS, S.D.B.

POPIEŽIUS VĖL PRISIMINĖ LIETUVĄ

Vidudienio maldos proga rugpjūčio 31, sekmadienį, popiežius Jonas Paulius II tūkstančiams maldininkų, susirinkusių Castelgondolfe bei Šv. Petro aikštėje Romoje, ir visam pasauliui vėl priminė Lietuvą.

Šv. Tėvas išreiškė solidarumą tai daugybei maldininkų, kurie, artėjant Švč. Mergelės Marijos gimimo šventei, su malda keliauja į Šiluvos šventovę. Tuo lietuviai maldininkai paliudija savo tvirtą katalikišką tikėjimą, kurį lietuvių tauta priėmė prieš šešis šimtmečius, įsijungdama į didžiąją krikščioniškųjų Europos tautų šeimą.

Popiežius maldininkų minią ir visą katalikiškąjį pasaulį kvietė melstis už Lietuvą, kad ji Švč. Mergelės Marijos užtarimu įstengtų išsaugoti istorijos audrose brangiąją tikėjimo ir krikščioniškojo pašaukimo dovaną. Pagaliau Šv. Tėvas Dievo Motinai pavedė jam ypatingai brangios lietuvių tautos jaunąsias kartas, kad jos su džiaugsmu ir pilnu atsakomybės pajutimu neįkainojamą tikėjimo dovaną perimtų iš savo tėvų ir didžiadvasiškai ją perduotų kitiems.

Štai pilnas popiežiaus Jono Pauliaus II kalbos vertimas į lietuvių kalbą:

"Mano mintys dabar krypsta į Lietuvos Bažnyčią, į brolius ir seseris tos lietuvių tautos, kuri man yra ypatingai brangi.

"Šiomis dienomis, artėjant Švenčiausios Mergelės Marijos gimimo šventei, daugybė tikinčiųjų pagal seną, per šimtmečius išaugusią tradiciją su malda keliauja į Šiluvos šventovę, kuri yra tapusi lietuviškojo pamaldumo į Mariją širdimi.

"Tai nuostabi maldos ir atgailos išraiška, kuri viešai paliudija tvirtą tų mūsų brolių tikėjimą. Ateinančiais metais jie rengiasi paminėti savo tautos krikšto šešių šimtų metų jubiliejų, tai yra šešišimtąsias metines nuo tautos atsivertimo į katalikų tikėjimą, per kurį Lietuva įsijungė į didžiąją krikščioniškųjų Europos tautų šeimą.

"Prašykime švenčiausios Mergelės Marijos užtarimo tai katalikų bendruomenei, kad ji įstengtų išsaugoti tikėjimo ir krikščioniškojo pašaukimo dovaną, kurią yra gavusi prieš šešis šimtmečius ir yra išlaikiusi gyvą visose, kartais labai smarkiose ilgos istorijos audrose.

"Švenčiausios Mergelės Marijos globai ypatingai paveskime šios kilnios tautos jaunąsias kartas, kad jos sugebėtų su džiaugsmu ir pilnu atsakomybės pajutimu perimti iš savo tėvų šią neįkainojamą dovaną, kad įstengtų į ją pilnai įsigyventi ir iš savo pusės didžiadvasiškai ir ištikimai perduoti kitiem."

-o-

Šv. Tėvo kalba iššaukė platų atgarsį pasaulio spaudoje. Visos didžiosios spaudos agentūros, kaip amerikiečių "Associated Press", ispanų "Agencia EFE", prancūzų "France Presse", italų "ANSA" ir kitos rugsėjo 1 citavo ir komentavo popiežiaus žodžius apie Lietuvą.

Spaudos agentūros ypatingą dėmesį atkreipė į popiežiaus rūpestį Lietuvos jaunimu.

Didžiųjų agentūrų skelbiamos žinios paprastai patenka į viso pasaulio spaudą, ilgai yra minimos ir komentuojamos. Kai kurios agentūros prisimena prieš vienerius metus Jono Pauliaus II išreikštą apgailestavimą, kad jam nebuvo leista nuvykti į Lietuvą ir aplankyti Lietuvos katalikų bendruomenę Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties penkių šimtų metų sukakties proga.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Senosios muzikos ansamblis** "Musica humana" ir dainininkė Regina Maciūtė koncertavo Vengrijoje. Valstybinis M. K. Čiurlionio kvartetas gastroliavo Kryme. Koncertų ciklą Baltijos pajūryje atliko Vilniaus valstybinis kvartetas.

Kauno Profsąjungų kultūros rūmų liaudies dailės studijoje "Vaivorykštė" parodoje lankytojai supažindinami su senoviniais miesto kvartalais ir naujausiais miesto rajonų darbais. Per keturiasdešimt "Vaivorykštės" veiklos metų studijos nariai sukūrė savotišką miesto gyvenimo metraštį. Jai pirmajai Lietuvoje buvo suteiktas liaudies studijos vardas. "Vaivorykštė" yra pelnusi dešimtis prizų ir diplomų saviveiklinės dailės parodose ir apžiūrose. Kauniečių darbai buvo eksponuojami Maskvoje, Taline, "Vaivorykštės" studijos narių kūrybos parodėlės rengiamos kolektyvuose, kuriuose jie dirba, mokyklose, kino teatruose.

— **Vilniuje** ateinančiais metais birželio mėnesį įvyks moksleivių dainų šventė. Apie tai, kaip moksleivių saviveikliniai kolektyvai ruošiasi šiai šventei, Vilniuje įvyko pasitarimas. Pasitarime kalbėjo šventės vyriausias dirigentas, Lietuvos liaudies artistas A. Krogertas, pranešimą padarė Lietuvos švietimo ministras V. Spurga. Aptartas dainų švenčių repertuaras, numatyta kiti renginiai. Šventės išvakarėse bus atidaryta vaikų kūrybos paroda, surengtas dainininkų, muzikantų ir šokėjų kolektyvų konkursas.

— **Kauno Panemunės rajono** jaunųjų specialistų tarybos iniciatyva įsteigta pirmoji skaičiavimo mašinų programuotojų mokykla. Du kartu per savaitę į Fizikinių - techninių energetikos problemų institutą rinkdavosi įvairių sričių jaunieji specialistai — medikai, gamybininkai, inžinieriai, mokslininkai. Jie susipažino su algoritmavimo ir programavimo pagrindais, įgijo praktinių darbo su skaičiavimo technika įgūdžių. Baigdami mokyklą, šešiolika pirmųjų jos lankytojų sudarė skaičiavimo mašinoms programas, kurios padės spręsti praktines jų darbo problemas.

— **Bitininkystės muziejaus teritorijoje Stripeikiuose** dvi dienas vyko Aukštaitijos tarprajoninė bitininko šventė. Ją organizavo Ignalinos rajono agropramoninis susivienijimas, rajono kultūros ir sporto komplekso taryba ir Nacionalinio parko direkcija. Į šventę atvyko bitininkai iš daugiau kaip dvidešimties rajonų, taip pat svečiai iš Latvijos. Moksliniame - praktiniame seminare pasikeista bitininkystės naujovėmis, praktinio darbo patyrimu. Turininga ir plati buvo kultūrinė programa, tačiau ir specialistų, ir žiūrovų dėmesį labiausiai patraukė profesinio meistriškumo varžybos. Komandoms, atstovavusioms 10 rajonų, teko įlydyti dirbtinį korį, kopti ir išsukti medų, įkelti inkilus spiečiams sugauti. Visus ypač sudomino lipimas į medį pagal medžioklinės bitininkystės papročius su specialia atributika. Nugalėtojos vardą iškovojo Anykščių rajono komanda. Ateityje bitininko šventė taps tradicine.

S.L.K.

Savaitės įvykiai

Afganistano partizanai raketom apšaudė sovietų ir afganų kariuomenių įrengimus krašto sostinėj.

Libano ministerių kabinetas, susirinkęs posėdžio po 9 mėn., nutarė įvesti krašte naują, lygybe paremta santvarką, paskelbti tarp kovojančių milicijų paliaubas, kurias turėtų prižiūrėti Beirute esanti Sirijos įgula, ir siekti, kad Izraelis pasitrauktų iš pietinio Libano.

Jugoslavijos teismas atmetė Kroatijos teismo nuteisto mirti Andrija Artukovic apeliaciją, nes mirties bausmė, nepaisant nusikaltėlio amžiaus ir prabėgusio laiko, esanti tinkamas atlyginimas už jo padarytus veiksmus.

JAV nutraukė J.T. duodamą 25 mil. dol. įnašo išmokėjimą, nes J.T. agentūros parama Kinijoj vykdoma prievartinė abortų sistema prieštarauja JAV nusistatymui.

JAV ir 15 kitų valstybių parūpino Meksikai 1.6 bil. dol. paramos jos skolų procentam apmokėti tol, kol Meksika gaus didesnę paskolą.

JAV karo laivyno pareigūnas, Jerry A. Withworth, ilgus metus pardavinėjęs sovietam karines paslaptis ir padaręs JAV saugumui neišpasakytų nuostolių, buvo nuteistas kalėti 365 m. ir negalės būti paleistas iš kalėjimo per 60 m.

Trys Amerikos liuteronų grupės: Liuteronų Bažnyčia Amerikoj, Amerikos liuteronų Bažnyčia ir Evangelinių liuteronų Bažnyčių susivienijimas nutarė susijungti į vieną Evangelinių liuteronų Bažnyčią Amerikoj, kuri turės 5.3 mil. narių.

Iš Rytų Vokietijos į Vakarus atbėgo pasienio armijos plk. ltn. Dietmar Mann, pasienio dalinių grandinis, vienas mūrininkas ir sunkvežimiu per visas kliūtis prasiveržęs vienas rytų vokietis su žmona ir dukrele.

Vliko sukviestame organizacijų atstovų pasitarime rugpjūčio 23 Clevelande pertraukos metu kalbasi iš k. Kanados LB v-bos pirm. A. Pacevičius, Vliko pirm. dr. K. Bobelis, Vliko vicepirm. V. Jokūbaitis ir JAV LB vicepirm. dr. V. Stankus. Nuotrauka Jono Velykio

Iš "Aušros"

(tkelta iš 1 psl.)

žmonos, giminių ir pažįstamų jie konfiskavo ir man apie tai nepranešė. Argi tai pagarba žmogui?

Gąsdino, kad žmonės pasmerks

Tardytojas Urbonas mane įtikinėjo, kad laisvėje būdamas nusikaltau visuomenei, todėl liaudis jau dabar mane smerkianti. O kai sužinos apie mano antitarybinę veiklą, dar labiau nuo manęs nusigręš, pasmerks mane. Kai grįšiu į laisvę, niekas nenorės su manim susitikti ir kalbėti. Kai pamatys mane gatvėje, žmonės pereis į kitą gatvės pusę.

Noriu čia pastebėti, kad, grįžęs į laisvę 1981 liepos mėn. ir eidamas Vilniaus gatvėmis Viršuliškių rajone, pamačiau visai arti priešais ateinantį tardytoją Urboną. Norėjau jį pasveikinti, pasakyti "labą dieną", bet kai tik Urbonas mane pamatė, staigiai pasuko į šalį ir labai greitais žingsniais beveik bėgte nubėgo šalin nuo manęs. Taigi, tardytojas bėgo nuo buvusio savo tardomojo, kuris po penkerių metų nelaisvės grįžo į savo namus Vilniuje. Nė vienas žmogus, išskyrus tardytoją Urboną, nuo manęs nebėgo, nėjo į kitą gatvės pusę ir niekas nuo manęs nenusigręžė.

Tada tardytojui priminiau, kad jis nesivargintų su savo "pranašystėmis". Lietuvos tikinčioji visuomenė manęs nesmerks, nes aš ne tik savo, bet ir jos interesus ginu. O apie ateistus, kurie sudaro gyventojų mažumą, pasakyti nieko negaliu.

(Bus daugiau)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2611.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA" — WICN 90.5 FM, Worcester, Mass., girdima tečiadieniais nuo 8 iki 9 val. vak. Inž. E. V. Meilus, Jr., vedėjas. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229 - 9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207 Editorial Office 718 827-1352 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Kad nenugrimztume

Nežiūrint, kaip tobulai būtų suorganizuotas lituanistinis švietimas ir kokia finansinė parama ir visuomenės dėmesiu jis naudotųsi, kritikai vietos visada atsiras. Kalbant apie mūsų sąlygas, trūksta visuomenės dėmesio ir finansinės talkos, nuo ko nukenčia ir organizacinė lituanistinio švietimo pusė. Tuo būdu lituanistinis švietimas tampa atvira dirva berti gerai sėklai ir raugėms.

Raugių sėjėjams pirmoje vietoje svarbu ne lituanistinio švietimo stiprinimas, o apkaltinimas Lietuvių Bendruomenės, kuri yra prisiėmusi lituanistinio švietimo organizavimo ir atsakomybės naštą. Kaltinti Lietuvių Bendruomenę, kad nesulaiko Amerikos lietuvių nutautėjimo proceso yra tas pats kaip kaltinti Olandijos vyriausybę, kad nesulaiko krašto žemės paviršiaus grimzdimo. Nors paviršius ir grimzta, bet olandai savo žemės jūrai neužleidžia. Priešingai, pylimų tinklu stumia jūrą atgal ir užkariauja naujus žemės plotus, kurie, išplovus druską, tampa derlingomis dirbomis.

Atsilaikyti prieš jūrą ir net ją įveikti, olandų tautai yra gyvybinis reikalas ir tautinis pasididžiavimas. Tam tikslui pasiekti olandai mobilizuoja mokslinį išradingumą, finansinius resursus ir darbo rankas. Amerikos lietuviai nutautimo procesą sustabdyti ir net kiekybinį bei kokybinį potencialą pakelti irgi galėtų, jei tam tikslui pajėgtų sutelkti tautinį idealizmą, intelektualinius bei medžiaginius resursus ir darbo rankas.

Olandų kovą su Šiaurės jūra remia visiems gyventojams privalomi krašto įstatymai, — mes kovojame savanoriškai, įpareigoti bendrųjų žmogiškųjų doros normų ir tautinio sąmoningumo. Bet kas tada, jei kas doros normų nejaučia ir tautinio sąmoningumo neturi? Reikalai nepagerės, jei bus metami kaltinimai Gečiui, Račkauskui ar Bublienei. Tokie kaltinimai, — tai tik raugių sėjimas.

Rugsėjo mėnuo, — tai Lietuvių Bendruomenės mėnuo su specialiu dėmesiu lituanistiniam švietimui. Ieškant atsakymų į jaunosios lietuvių kartos tautinio sąmoningumo ugdymo klausimus, gal reiktų apsvarstyti šias prielaidas:

1. Lietuviškais rūpesčiais gyvenančios šeimos duoda didžiausį nuošimtį tautiniai sąmoningų jaunosios kartos lietuvių.

2. Lietuviškoji mokykla yra didžioji šeimos talkininkė. Ją stiprinti gali kiekvienas lietuvis, net neturintis mokyklinio amžiaus vaikų, ragindamas savo gimines, draugus ir pažįstamus leisti vaikus į lietuvišką mokyklą ir, perskaitęs šį straipsnį, tuoj pat per Lietuvių Bendruomenės apylinkę lituanistiniam švietimui paremti paaukojęs bent 10 dolerių.

3. Per ilgai lietuviškoji mokykla užleido tautinio sąmoningumo ugdymą, perakcentuodama gramatikos, sintaksės ir senosios Lietuvos istorijos mokymo reikšmę. Į Washingtoną neseniai suvažiavę jaunuoliai, o jų buvo 100 su viršum, parodė, kad lietuviškas sąmoningumas nėra tiesiog proporcingas taisyklingam lietuvių kalbos mokėjimui. Visuomenės mokslų dėstymui lietuviškose mokyklose skubiai reikia sutelkti geriausius specialistus.

Reikia sveikinti naujojo JAV LB Švietimo komisijos pirmininko dr. Jono Račkausko rodomą iniciatyvą tautiniam sąmoningumui lietuviškose mokyklose stiprinti. Ne politiką ir politikuojančius veikėjus smerkti, bet mokyklose mokyti tikrosios politinės veiklos turėtų būti didysis visuomenės veikėjų rūpestis.

Kelias ir triūsas

Jau praėjo penkeri metai nuo Stasio Barzduko mirties (1981. IX.13). Šis genialus visuomenininkas buvo pagrindinis VLIKo ir prel. Krupavičiaus minčių įgyvendintojas, nors vėliau VLIKui ir prel. Krupavičiui artimi žmonės prieš jį išsitardavo. Prel. Krupavičiaus iškeltą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės idėją ir 1949.VI.14 Vliko paskelbtus Lietuvių Chartos principus atkakliausiai gynė ir praktiškai ugdė St. Barzdukas. Įsitikinimų, darbštumo, takto, paprastumo ir asmens tyrumo prasmėmis ligšiol jam lygaus visuomenininko išeivijoje neturime. Šios savybės prie jo rišo jaunesnio amžiaus idealistinius bendradarbius, bet šios savybės gal nebuvo pastebėtos ten, iš kur ateidavo prieštaravimai St. Barzduko pasišventusiai aukai.

Didžių vardų žmonėms jų smulkios biografijos yra nebūtinos, nes jas užstelbia darbai. Juk nėra labai reikšminga, kad St. Barzdukas (1906.IV.23 - 1981. IX.13) yra kilęs nuo Marijampolės, kad baigė Vytauto Didžiojo Universitetą, kad nuo 1928 mokytojavo įvairiose gimnazijose Lietuvoje, dėstydamas lietuvių kalbą ir literatūrą, o 1941 - 1944 buvo Alytaus gimnazijos direktorius. Yra daug, daug svarbiau, kad lituanistiniam švietimui jis aukojosi DP stovyklose ir Clevelande, kai šis darbas rišosi ne su pragyvenimu, ne su pelnu, bet su vargu. Yra labai, labai nuostabu, kad net JAV vadovaudamas, jis rado lituanistinei mokyklai laiko.

Susidaro ilgas sąrašas lietuvių organizacijų bei institucijų Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV, kurioms St. Barzdukas arba vadovavo, arba jų vadovybėms talkino. Tokia pati padėtis su laikraščiais, žurnalais, kuriuose bendradarbiavo. Tačiau iš rašytinių darbų ypatingai pabrėžtinas Lietuvių kalbos vadovas (1950) parengtas kartu su Pr. Skardžium ir J. M. Laurinaičiu, knygelė Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje (1974), žurnalas Pasaulio lietuvis, Barzduko įsteigtas 1963.

Visą savo amžių (išgyveno 75 metus su viršum) St. Barzdukas praleido sunkiuose, gausiuose darbuose, ir yra aišku, kad turėjo susilaukti didelio pritarimo savo šeimoje, ypač iš žmonos pusės. Spėjimas nereikalauja artimai pažinti jo šeimos narius... peržvelgus veiklą, matome, kiek jai pašvęsta laiko, tad St. Barzdukas turėjo būti atleistas nuo nebūtinų užsiėmimų.

Kas už skausmą?

Svarbiausia ir sunkiausia jo našta — LB. Jau nuo 1952 jis buvo Clevelando apylinkės ir Ohio apygardos laikinojo komiteto pirmininkas. Vėliau JAV LB Tarybos narys ir jos pirmininkas, centro valdybos pirmininkas, PLB I seimo atstovas, PLB valdybos narys, vėliau pirmininkas. Trumpai, St. Barzdukas, pradėjęs LB apylinkėje, praėjo visas LB pareigas, pasiekdamas pačias aukščiausias. Tačiau jis dirbo ne pareigoms, bet LB. Jis skubėjo ten, kur labiausiai reikėjo rankų. Jis davė kryptį, LB atpalaiduodamas nuo visuotinumą žeidžiančių įtakų. Tai buvo komplikuotas ir skausmingas uždavinys.

Yra nesuprantama, kodėl tasai švelnus žmogus susilaukė neteisingų užpuldinėjimų ir pykčio. Žodis 'barzdukininkas' kai kurioje periodikoje eidavo šaipos epitetu. Tą žodį naudodavo ne vien kokie nemokšos, tolimi, nepažįstami, barškuolinių burnų nuožmūs priešai, bet net ideologiškai artimi, išsilavinę, gerai žinomi ankstesnių laikų bendradarbiai. Juk visi suprato, koks naudingas buvo St. Barzduko triūsas Lietuvoje, DP stovyklose ir išeivijoje. Niekas nematė jo raustant pykčiu, niekas negirdėjo svaidantis rupesniais žodžiais susirinkimuose, niekas neskaitė jo kandesnio sakinio spaudoje. St. Barzdukas dėstydavo įsitikinimus ne retorika, bet argumentacija. Bendruomenėje vadovavosi dėsniu — kaip dauguma pageidauja, taip ir tebūna. Ar gyvi jo puolikai šiandien nepagalvoja, kad sąžiningą, dorą visuomenininką jie kumščiuodavo vien todėl, kad jis buvo doras ir sąžiningas?

St. Barzdukas Pasaulio ir JAV LB vedė į kelius nepaprastai sunkiu darbu ir giliai visuomenininko išmintimi. Nors kai kam užkliūdavo, tačiau kiauras paskalų, nevykusių pašaipų šydas nei trumpam momentui nepridengė jo asmenybės garbingumo.

Bet ką pastovaus, ilgai išliekančio turime apie St. Barzduką?

Lietuvių Enaciklopedijoje labai siauros žinios telpa į 57 skiltries eilutes, išmėtytos po tris tomus. Encyklopedia Lituanica turi 42 eilutes. Amerikos lietuvių vardynas — 49 eilutes. Bet šiuose trijuose šaltiniuose kartojasi tos pačios žinios, o daugiau parankių informacijų nėra, ypač stinga duomenų apie jo vėlyviausiąją veiklą. Tai skriauda a.a. St. Barzdukui ir išeivijos istorijai. Šią situaciją toleruodami, paliksime skylėtą vaizdą apie ištisą laikotarpį ir save.

JAV LB ir PLB liko St. Barzdukui daug skolingos. Išleista rimta monografija skolą atiteistų.

Stasys Barzdukas

STASIO BARZDUKO PAGARBIAM PRISIMINIMUI

Vytautas Volertas

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUS

Ruošiamos kelionės į Romą švęsti 600 metų krikščionybės jubiliejų.

Numatyti įvykiai: popiežiaus Jono Pauliaus II audiencija su lietuviais, Šv. Tėvo sekmadieninės mišios Šv. Petro bazilikoje, arkivyskupo J. Matulaičio beatifikacijos ceremonijos, 600 metų krikščionybės jubiliejaus akademija Romoje, lietuviškojo religinio meno paroda ir iškilmingas banketas Castel Sant' Angelo pilyje.

Vykdomasis komitetas išrūpins keliautojams pačias pigiausias skridimo kainas. Pagrindinis kelionės planas — viena savaitė. Keleiviai galės pasirinkti: PLANAS A — liuksusinį viešbutį, PLANAS B — eilinį viešbutį arba PLANAS C — pensionatas.

Bus galima įsirašyti į vienos kelionės iš Romos į Tivolį, Assisi, Florenciją ir į Neapolis, Pompei, Sorrento. Bus siūlomos antros savaitės kelionės į šiaurės Italijos miestus, Vieną, Budapeštą, Miuncheną, Liurdą, Paryžių. Šios kelionės neįskaitytos į skelbiamas kainas.

Dėl informacijos rašykite laišku adresu: Regina Krutulytė, 2636 W. 71st ST., Chicago, Il 60629.

Galima skambinti darbo valandomis (312) 436 - 5566 (Illinois), o iš kitur galima skambinti 1—800—331-3903.

LF Bičiuliai Dainavoje

Sukaktuvinė studijų ir poilsio savaitė

V. ROCIŪNAS

-III-

Jaunosios kartos, jau čia mokslus baigęs akademikas, kuris doktoratą gavo iš geografijos ir 10 metų dėstė universitetuose, dabar toliau studijuoja teisę, norėdamas įsigyti naują profesiją — teisės mokslų doktorantą. Aktyvus ateitininkas, rašąs lietuvių spaudoje, kultūrininkas, dažnas paskaitininkas lietuvių suvažiavimuose, seminaruose.

Sekąs sovietinę mediją, dr. Idzelis pabrėžė, kad mūsų išeivija yra realybė, kurios sovietai negali ignoruoti. Nors išeivija ir negausi, bet jos jaunoji karta, tėvų padedama ir skatinama, įsitvirtins šio krašto gyvenime. Anot prelegento, svarbu, kad ryšys su kraštu nenutrūktų: lankymosi, dovanų, laiškų ir kitokių priemonių dėka.

Dabar veikia net 8 agentūros, kurios organizuoja keliones į Lietuvą, kur lankytojai kasmet išleidžia 3 - 4 mil. dolerių. Oficialusis sovietų kelionių biuras "Inturist" per mėnesį aptarnauja apie 20,000 keleivių, lankančių Sovietų Sąjungą ar jos okupuotus kraštus. Lankymasis, aišku daro didelę įtaką žmonėms, supažindina su laisvuoju pasauliu.

Jei sovietams nerūpėtų svetimos valiutos įvežimas į kraštą, gal tos kelionės ir pasibaigtų draudimu, ar dideliais suvaržymais, kaip yra anksčiau buvę. Sovietai norėdami atsverti neigiamą įtaką į vietinius gyventojus, stiprina savo akciją bei propagandą įvairiausiomis priemonėmis, ypatingai spauda.

Okupuotos Lietuvos spaudoje apstu apie išeivijos kultūrinę ir politinę veiklą, kur nemaža melo, niekinimo, faktų iškraipymo, smerkimo ir sarkazmo. Čia puolami ne tik pavieniai asmens, bet ir organizacijos ir spauda. Vlikas, Baltų Lyga ir kiti veiksniai yra jų mėgstami objektai.

Dr. Stromas, dr. Venclova ir kiti veikėjai, žurnalistai, kunigai dergiami jų propagandiniuose straipsniuose. DP imigrantų vyresniajai kartai prisegamas nacių kolaborantų vardas.

Labiausiai puolamos ir trukdomos Laisvės Radijo transliacijos iš Laisvosios Europos stoties. Amerikos Balsas tokio traktavimo nesusilaukia. Okupanto propagandistai norėtų, kad bendravimas — ryšių palaikymas būtų koncentruojamas į kultūrines, literatūrines sritis. ir pav., kai buvo atvykę trys atstovai iš Lietuvos į Šviesos - Santaros suvažiavimą, čia prašė susitikimuose nekelti klausimų apie Bažnyčios padėtį ar rusifikaciją. Tai būsią provokaciniai klausimai. Ir sovietų išleistoje knygoje anglų kalba apie nacių okupaciją Lietuvoje, teigiama, kad tik žydai ir komunistai buvę rezistentai prieš nacius.

Po paskaitos vyko įdomūs papildymai, klausimai iš gausios auditorijos.

Šiltas, giedras ir malonus oras visada yra laukiamas visų rūšių stovyklų svečias. Ir rugpjūčio 3-10 savaitė buvo tipiška šios vasaros sezonui: dienos karštokos, naktys geros poilsiui, atsitiktiniai trumpalaikiai lietūs. Nors didžiausia paskaitų, pranešimų ir programų dalis vyko salėse, bet buvo nevengiama stovyklos programos vykdyti ir lauke, stovyklavietės paviljone — paplūdimio svetainėje. Taip ten paskaitą skaitė A. Bagdonas, LFB tarybos pirm. A. Raulinaitis kalbėjo apie Tarybos paruoštą anketą, kuri buvo išdalinta stovyklautojams, prašant pareikšti nuomonę apie planuojamą leisti žiniaraštį bičiulių informacijai, o kartais ir pavakariai buvo čia patiekiami.

Reikšmingos sukaktys

Antradienio vakare, rugpjūčio 5, stovyklautojai buvo pakviesti didžiojon salėn reikšmingų sukakčių prisiminimui: 30 metų nuo pirmos LFB stovyklos, 45 metų nuo pirmųjų masinių lietuvių trėmimų į Sibirą ir Tautos sukilimo, 100 metų gimimo sukaktis mūsų nepriklausomo gyvenimo vyrų: prof. Stasio Šalkauskio, prof. Prano Dovydaičio ir pirmojo Lietuvos savanorio Povilo Lukšio.

Vakaronę - minėjimą ruošė Chicagos LF bičiulių sambūris. Vadovavo dr. K. Ambrozaitis. Savo žodyje dr. Ambrozaitis pabrėžė, kad mūsų akys nukreiptos į dabartinį ir ateitį. Praeities prisiminimas duoda stiprybės įsipareigojimo Tautai darbą tęsti toliau. Prabėgę 45 metai buvo pajėgūs darbo metai. Šiai pareigai ištęsėti dabar bus pareikalauta iš visų naujo ryžto ir aukų.

Prisiminęs šiurpiausį įvykį mūsų istorijoje — birželio 13 - 15 d. vežimus į Sibirą, kada vien visuomenės veikėjų buvo suimta per 2,000, lietuvių tautos kančios nepasibaigė. Buvo įvykdyti dar 8 išvežimai. Vienas iš didesnių buvo 1948 metais.

1941 metų sukilimas buvo didžiausias Lietuvos istorijoje. Jis nebuvo spontaninis, jam buvo ruošiamasi. Ilgai ir intensyviai. Įvykdytas savo jėgomis. Nepriklausomybės atstatymo faktas, birželio 23 d. Laikinosios vyriausybės sudarymas — svarbūs mūsų istorijos momentai, kurie kai kieno dar norima nuvertinti.

(Bus daugiau)

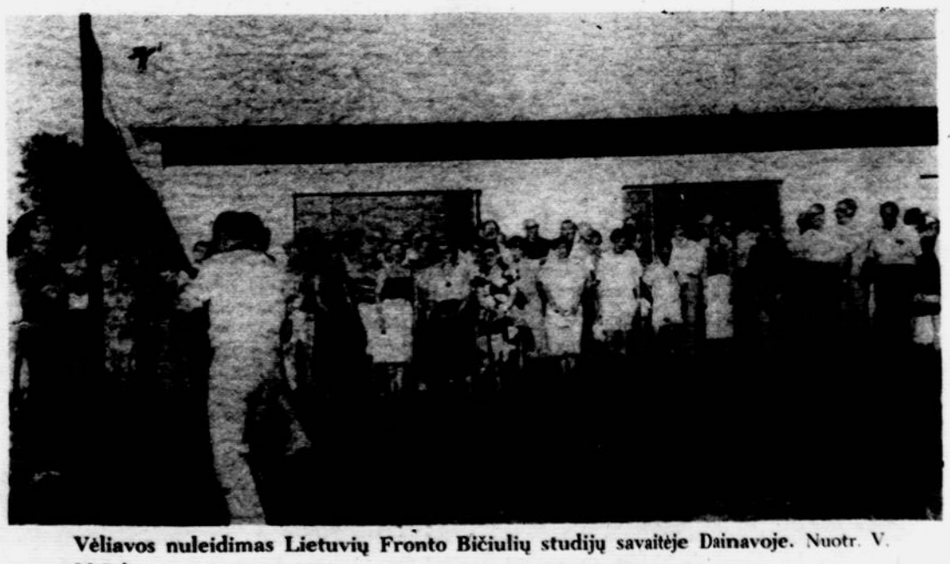

Vėliavos nuleidimas Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitėje Dainavoje. Nuotr. V. Maželio

LIETUVIŠKOS PROBLEMOS IR GALIMI JŲ SPRENDIMAI

Lietuvių Fronto Bičiulių nepaprastos konferencijos metu rugsėjo 27 d. Chicagoje aktualiosioms lietuviškoms problemoms svarstyti susirenka didiųjų lietuviškų organizacijų vadovai, kurie pabandys padaryti siūlymų kai kuriom lietuviškoms problemoms spręsti. Bendrinė tema, pavadinta "Aktualiosios lietuviškos problemos ir galimi jų sprendimai", apima šiuos klausimus: lietuvių visuomenės konsolidacija, intelektualinio ir ekonominio potencialo išnaudojimas išeivijos misijai vykdyti, lituanistinio ugdymo kryptys, įtakos Washingtone kūrimas ir ryšiai su Lietuvos lietuviais.

Konferencijos organizatorių kviečiami, šiuos klausimus svarstyti sutiko T. Blinstrubas (ALT), A. Gečys (JAV LB), V. Kamantas (PLB), D. Kojelytė (VLIK taryba), prof. D. Krivickas (VLIK valdyba) ir dr. B. Nemickas (LLK). Svarstyboms vadovauja dr. Vytautas Vardys, Oklahomos universiteto politinių mokslų departamento vedėjas. Dr. K. Bobelis (VLIK) irgi būtų dalyvavęs, tik dėl sesers dukters vestuvių tą pačią dieną turi būti Californijoje.

Organizacijų vadovai, dalyvaudami šiuose svarstymuose, formaliai neatstovauja savo vadovaujančiom organizacijom, tačiau ir jų asmeniški nusistatymai gyvybiniais lietuviškojo gyvenimo klausimais irgi yra labai reikšmingi. Atviras ir neformalus pasikeitimas nuomonėmis kartais gali greičiau suvesti organizacijas į suderintus darbus, negu formalios konferencijos, kurios išeities tašku pasitarimams pasirenka nuomonių išsiskyrimą.

Kad nuomonių pasidalinimas ir siūlomi sprendimai būtų atviresni ir nuoširdesni, šios svarstybos nebus viešos. Jose dalyvaus konferencijos dalyviai ir kviestiniai svečiai. Šiuo būdu konferencijos organizatoriai tikisi pasiekti geresnių rezultatų, nes viešuose susirinkimuose tokie svarstymai neretai nukrypsta į nevaisingus ginčus.

Konferencijos metu bus ir visuomenei skirtų renginių. Penktadienį, rugsėjo 26, Jaunimo Centro kavinėje Linas Kojelis padarys pranešimą iš Chautauqua konferencijos, kuri vyks rugsėjo 15 - 19 Rygoje, ir taip pat skaitys paskaitą "Plūduriuoti ar plaukti į tikslą?" Po paskaitos paklausimai ir diskusijos. Šeštadienį, rugsėjo 28, Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyks 1941 metų Lietuvių tautos sukilimo minėjimas - akademija.

Mišias aukos vysk. Paulius Baltakis, OFM ir pamokslą pasakys vysk. Vincentas Brizgys. Paskaitą "1941 metų sukilimo palikimas ir įgaliojimai" skaitys specialiai iš Venecuelos atvykęs buv. Amerikos diplomatas dr. Vytautas Dambrava. Prieš paskaitą bus trumpas poetų Julijos Švabaitės-Gylienės ir Kazimiero Bradūno poetinis įtarpas ir sukilimo kovotojų pagerbimas.

Iškilmės bus baigtos vainiko padėjimu prie Lietuvos laisvės paminklo ir gen. garbės konsulo Vaclovo Kleizos kalba.

Šią konferenciją organizuoja Lietuvių Fronto Bičiulių tarybos prezidiumas, kuriam vadovauja Algis Raulinaitis, gi organizacinę dalimi rūpinasi LFB Chicagos sambūrio valdyba su pirmininku Pilypu Naručiu.

J. Kj.

Strasburgo Europos parlamente buvo iškeltos pabaltiečių vėliavos. Tuo rūpinosi Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Kairėje — pabaltiečių vėliavos, dešinėje — pabaltiečių vėliavos kitų Europos vėliavų tarpe. Nuotr. Rimanto Gumuliausko

Lietuvos trispalvė Europos parlamente

Pirmą kartą šio parlamento istorijoje Europos parlamento rūmuose Strasburge buvo iškeltos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Jas šim. liepos 12 iškėlė Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos sekretorius Rimantas Gumuliauskas, Vokietijos LB narys Jonas Lemežis ir estas Johannes Muutra Paneuropa Unijos (PEU) pirmojo suvažiavimo (First Rally For Europe) Strasburge proga.

Sąskrydį surengė PEU Bavarijos skyrius, globojamas didelio lietuvių draugo PEU prezidento dr. Otto von Habsburg, Europos tarybos generalinio sekretoriaus Marcelino Oreja, Europos parlamento prezidento Pierre Pflimlin ir Strasburgo miesto burmistro Marcel Rudloff. Lietuvius į suvažiavimą pakvietė dr. Otto von Habsburg asmeniškai.

Iškilmingas posėdis įvyko liepos 12 Europos parlamento rūmų didžiojoje salėje. Atidarė Europos parlamento prezidentas Pflimlin, dėkodamas už gausų dalyvavimą (suvažiavo apie 600 asmenų iš visų laisvų Europos kraštų), pabrėždamas Europos visuomenės atstovų dalyvavimo svarbą. Jis priminė, kad suvienyta Europa yra ne tik politikų reikalas, ovi su Europoje gyvenančių žmonių.

Europos tarybos generalinis sekretorius Oreja savo kalboje paminėjo sovietų baimę, jog kada nors susidarys Europos sąjūdis ir tada Sovietams bus labai sunku turėti įtakos į Europos politiką.

Pagrindinę kalbą pasakė PEU prezidentas dr. Otto von Habsburg. Savo kalboje jis atkreipė dėmesį į trijų Pabaltijo valstybių vėliavas. Tai esąs istorinis momentas! Kaip Pirmojo pasaulinio karo PEU steigėjas Calergi keliaudamas po Europą ieškojo draugų šiai idėjai, pirmi jo sekėjai ir rėmėjai buvo pabaltiečiai. Jie žinojo, kad tik bendraudami kartu su kitais Europos kraštais sėkmingiau galės gintis prieš Sovietus.

Toliau jis minėjo, kad ir šiandien Sovietų okupuotos tautos turi jungtis į Europos sąjūdį ir kad joms turi būti leidžiama laisvai apsispręsti.

Strasburgo miesto burmistras Rudloff pagyrė, kad Europos kraštų ribos būtų ne politinės, bet kultūrinės ir visos tautos turėtų lygias teises.

Sveikinimo kalbas pasakė Italijos, Didžiosios Britanijos ir kitų kraštų Europos parlamento nariai. Savo kalbose visi iškėlė pagrindinę Europos sąjūdžio idėją — "išlaikyti ir garantuoti visų Europos tautų laisvę ir taiką".

Vakare kongreso rūmuose (Palais de Congres) surengtas didžiulis pokylis, kurio meninę programą atliko žymieji Europos dainininkai ir muzikantai. Čia lietuviams buvo gera proga susipažinti su svarbiaisiais Europos politikais ir PEU darbuotojais bei informuoti juos apie Lietuvą ir Pabaltijo sunkią padėtį.

Sekmadienio rytą iškilmingos pamaldos vyko Strasburgo katedroje. Prie altoriaus stovėjo ir pabaltiečių vėliavos. Po pamaldų sąskrydžio rengėjai nuoširdžiai atsisveikino su pabaltiečiais, dėkodami už aktyvų dalyvavimą.

Lietuviai buvo atsivežę daug informacinės medžiagos apie Lietuvą, o taip pat ir Molotovo-Ribbentropo paktą su komentarais vokiečių kalba. Informacija išdalinta sąskrydžio dalyviams, kurie labai domėjosi Pabaltijo reikalais.

Lietuvių delegacijoje dalyvavo ir fotografavo bei informacinę medžiagą parūpino ir platino Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Romanas Dirgėla ir sekretorius Rimantas Gumuliauskas.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS

darbams remti gautos aukos nuo 1986.VI.5 ligi 1986.VIII.5

$2,000.00: JAV Lietuvių R. Katalikų kunigų vienybė (tikybos vadoveliui „Jėzus su mumis" išleisti).

$600.00: kun. Jonas Pakalniškis, Brooklyn, N.Y.

Po $500.00: prel. Jonas Balkūnas, St. Petersburg Beach, FL; kun. Antanas Grigaitis, Amsterdam, N.Y.; William J. Markalonis, Reynoldsville, PA.

$400.00: Jonas ir Malvina Klivečkos, Woodhaven, N.Y.

PO $250.00: kun. Matas Čyvas, Albany, N.Y.; kun. Antanas Rubšys, Knox, N.Y.

Po $200.00: kun. Jonas Butkus, Hot Springs, AR; kun. Juozas Pragulbickas, Elizabeth, N.J.

$160.00: kun. Konstantinas Gulbinas, OFM Cap., Vokietija.

$106.00: prel. J. Bertašius, Winnipeg, Manitoba, Kanada.

Po $100.00: kun. Alfonsas Babonas, Detroit, MI; kun. Jonas F. Bernatonis, E. Wanenham, MA; Juozas ir Birutė Briedžiai, Chicago, IL; Bronė Čižikaitė, Chicago, IL; kun. St. Gaidelis, S.J., Australija; Leopoldas ir Paulina Heiningai, Detroit, MI; kun. Albinas Janiūnas, Lawrence, MA; Jonas Kačkelis, Northampton, MA; Simo Kudirkos šaulių kuopa, Richmond Hill, N.Y.; Juozas ir Izabelė Laučkos, Bethesda, MD; Lietuvos vyčiai, Oak Lawn, IL; Stasys Liutkus ir šeima; Waterbury, CT; dr. Vytautas ir Vanda Majauskai, Ormond Beach, FL; Mildred M. McKiunis, Methren, MA; kun. Vytautas Meménas, Joliet, IL; Albertas Naudžiūnas, S. Boston, MA; Nekalto Prasidėjimo parapija, E. St. Louis, IL; kun. Antanas Paškus, Kearny, N.J.; kun. Alfonsas Petraitis, Putnam, CT; dr. Albina Prunskis, Chicago, IL; kun. Zenonas Šmilga, Westbrook, CT; Antanas Šedeikis, Brockton, MA; Jonas ir Nijolė Šumskiai, Chicago, IL; Šv. Jurgio parapija, Albany, N.Y.; Vytautas ir Albina Tomkai, Juno Beach, FL; A. Uknevičius, Woodhaven, N.Y.; kun. Walter A. Vichas, Waterbury, CT; Vilniaus Aušros Vartų (Our Lady of Vilnius) parapija, New York, N.Y.; kun. Frank Yashkas, Luzerne, PA.

Po $50.00: Antanas Bakšys, W. Hartford, CT; Edward Baltrūnas, Brooklyn, N.Y.; Adolfas Banaitis, Norward, MA; kun. Antanas Bertašius, Paterson, N.J.; Emilija Gaškienė, Chicago, IL; J. Ivašauskienė, Chicago, IL; Bronius ir Jadvyga Jankauskai, Chicago, IL; Antanas ir Kazimiera Juzaičiai, Plymouth Meet, PA; kun. Vaclovas Katarskis, Dayton, OH; Karolis Lambertas, Pattstown, PA; Faustina Manelienė-Mackevičienė, Lockport, IL; Antanas Masionis, Fair Lawn, N.J.; Juozas ir Marija Mikoniai, Richmond Hts., OH; Povilas ir Ona Skardžiai, Houston, TX; Janina Stanislovaitis, Chicago, IL; dr. Pranas ir Ada Sutkai, Homewood, IL; Vacys ir Stasė Urbonai Urbonai, St. Petersburg Beach, FL.

Po $40.00: Aldona ir Birutė Lesevičius, Chicago, IL; Juozas ir Eugenija Pažemenai, Queens Village, N.Y.; Petras Žilinskas, Lyndhurst, OH.

$35.00: Marius ir Eglė Laniauskai, Euclid, OH.

Po $30.00: Jonas Ambrizas, Chicago, IL; kun. Antanas Baltrušiūnas, S. Boston, MA; Valerija Kundrotienė, Pigeon, MI; Emilija Susmaras, Chicago, IL.

Po $25.00: Juozas ir Eleonora Arlauskai, New Britain, CT; Jonas Arminas, Livonia, MI; St. Baltrukėnas, Dania, FL; kun. T. Barkauskas, Doyestown, PA; Juozas ir Ona Baužiai, Chicago, IL; Agnes Pračkaila-Bigelis, Cicero, IL; kun. Pijus Brazauskas, North Bend, OR; Algirdas Budreckas, Chicago, IL; Gražina Bugaitė, Scranton, PA; Vytautas Čižauskas, Detroit, MI; Valė Dabravolskis, Chicago, IL; Juozas ir Janė Daunorai, Oak Lawn, Il; Ona Dovydaitis, Lake Worth, FL; Algirdas ir Irena Eitmanai, W. Paterson, N.J.; Vytautas ir Angelika Gailiūnai, Wethersfield, CT; Adalbertas ir Jadvyga Gečiai, St. Petersburg, FL; Algimantas ir Teresė Gečiai, Philadelphia, PA; E. Ganienė Wilkes-Barre, PA; Jonas Jakučionis, New Britain, CT; Juozas Janiūnas, Stratford, CT; Stasys Jasutis, Long Beach, CA; Jadvyga Juknelis, Melrose Park, IL; Petras Kasulaitis, Chicago, IL; Juoas Kazickas, Neris International, New York, N.Y.; Alfonsas ir Ona Kinderiai, Gulfport, FL; Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai, Lansing, MI; Jonas ir Stasė Latviai, Chicago, IL; Lietuvių katalikų kapinės, Chicago, IL; Birutė Martinkus, So. Boston, MA; Jadvyga Matulaitienė, Hillcrest, N.Y.; Grasilia Meiluvienė, Chicago, IL; Edmundas Meškys, Center Harbor, NH; Povilas Mikšys, Juno Beach, FL; Danutė Mikoliūnas, Cleveland, OH, Mykolas ir Elena Naujokaičiai, Upland, CA; Anna Orint, Westfield, MA; Vladas ir Alfonsa Pažiūros, Agoura, CA; Alfonsas Petrutis, District Heights, MD, Pranas ir Veronika Puidokai, Rochester, N.Y.; Kazys Ripskis, Chicago Heights, IL; Algis ir Liuda Rugieniai, Warren, MI; Albinas ir Laima Ruigiai, Los Angeles, CA; Jonas ir Verutė Ruteniai, Hyannis, MA; Vytas ir Aldona Saimininkai, E. Hartford, CT; Eugenijus ir Regina Šilgaliai, Euclid, OH; Liudas Šimaitis, Chicago, IL; Regina Taunys, Putnam, CT; Juozas ir Ada Totoraičiai, Salida, CO; Eleonora Tutinas, Brooklyn, N.Y.; Vincenta Udrienė, Northville, MI; M. Vansauskas, Lyons, IL; kun. Jonas Velutis, Chicago, IL; Valerijonas Vitkus.

Po $20.00: Kostas ir Marcela Arai, St. Petersburg, FL; Jonas ir Aldona Butvilos, Chicago, IL; Marija Česna, Worcester, MA; Povilas Gaučys, Madison, WI; Aldona Griškienė; Chicago, IL; Vytautas Jonaitis, Grand Rapids, MI; Algirdas Kasulaitis, Euclid, OH; Helen Kopack, Scranton, PA; A. ir V. Laniauskai, Cicero, IL; Juozas ir Anele Moliai, Worcester, MA; Robertas ir Marija Newson, Los Angeles, CA; Salome Nyerges, Santa Monica, CA; Juozas ir Meta Sinkai, Sterling Hts., MI; Sofija Vebra, Chicago, IL.

Po $15.00: Vincas Dailydė, Baltimore, MD; Domicelė Petrutytė, Chicago, IL; Eleonora Ramaulionis, Woodhaven, N.Y.; J. Toniski, Clearwater, FL; Aleksandras ir Irena Vakseliai, Richmond Hill, N.Y.

Po $10.00: Jurgis ir Teresė Alenskai, Lemont, IL; Edmundas ir Anastazija Binkiai, Plymouth Meeting, PA; Rimantas Bitėnas-Elizabeth, N.J.; Juozas Boley, New York, N.Y.; J. Budrys, Strongsville, OH; Charles Buividas, Ambler, PA; Hedwig Burinskas, Southwick, MA; Jurgis Damas, Naperville, IL; Algis ir Stasė Damijonaičiai, Elmhurst, IL; Vaclova Dėdinienė, Worcester, MA; Jadvyga Gaudušas, Chicago, IL; Marija Gureckas, Waterbury, Ct; Ona Jakulis, Avan, MA; Kazys ir Birutė Kazinskai, Chicago, IL; Kazys Krušinskas, Kearny, N.J.; Stasė Laniauskienė, Euclid, OH; Algirdas ir Raminta Marchertai, Hickory Hills, IL; Kazys Matonis, Ocean, N.J.; Vaclovas Mažeika, Park Ridge, IL; Petras ir Janina Mikšiai, Leicester, MA; Irena Mironas, Chicago, IL; Leonas Morkūnas, Chicago, IL; Vytautas ir Birutė Muraškos, Philadelphia, PA; Praurimė Murienienė, Melrose Park, IL; Julija Navakas, Gulfport, FL; Nina Noris, Chicago, IL; Helen Pocius, Cambridge, MA; S. Ričkutė, Toledo, OH; Vytautas ir Julija Rutelioniai, Rockville, MD; Justinas Stanaitis, Chicago, IL; Monika Steikūnienė, Highland, IL; Mrs. John Stoškus, Providence, R.I.; kun. Jonas Tamulis, Roscommon, MI, Antanas ir Vanda Urbonai, Juno Beach, FL; Antanas Valaitis, Eastlake, OH; Albinas Verbyla, St. Petersburg Beach, FL; Kazys ir Stasė Vilimai, Chicago, IL; Apolonoja Wedrycka, Crolon-on-Hudson, N.Y.; Romas ir Aldona Zorskos, University Hts., OH.

Po $5.00: Michael & Patricia Chojewka, Brooklyn, N.Y.; Juozas Mackevičius, Chicago, IL; Paulina Pūkas, North Chicago, IL; Anna Sruoga, Fallbrook, CA; Bernice Wojenik, Orland Park, IL.

Aukos, gautos iš rinkliavų bažnyčiose

$617.40: St. Andrew Church, New Britain, CT.

$208.60: St. Vincent de Paul Church, Pittsburgh, PA.

$186.45: St. Anthony's Church, Bridgeville, PA.

$136.75: St. Anthony's Church, Omaha, NE.

$80.00: St. George's Church, Cleveland, OH.

Visiems aukotojams labai nuoširdžiai dėkojame. Darbams atlikti biudžetas $289,000.00. Per praėjusius metus, nuo 1985.VII.1 ligi 1986.VII.1, gauta $59,000.00 auku. Išleista saskaitoms mokėti $58,000.00. Labai branginame visas aukas, ypač tas, kurios jau dabar atsiunčiamos. Čekius prašome rašyti **Lithuanian Christianity Jubilee, Inc.**, vardu ir siųsti šiuo adresu: Br. Polikaitis, 7218 So. Fairfield Ave., Chicago, IL 60629.

Visos aukos nurašomos nuo pajamų mokesčio.

Jonas Kavaliūnas,
vykdomojo komiteto pirm.
Kun. Viktoras Dabušis,
lėšų telkimo vadovas
Bronius Polikaitis,
iždininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Nenutylėti apie lietuvius

Televizijos centrams — NBC, CBS, ABC — parašė laiškus Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas ir kun. Juozas Prunskis, dėkodami už geras informacijas ir atkreipdami dėmesį į tai, kad jų perteikiamose žiniose ne visada išlaikoma reikiama proporcija. Pvz., gausiai informuojama apie žydų priespaudą Sovietų Sąjungoje, bet retai teužsimenama apie tokią pačią priespaudą lietuvių, esančių sovietinėje okupacijoje. Gauta atsakymų, žadančių geresnių vilčių ateičiai.

Domisi Lietuva

Venecuelos laikraštis "La Religion" išspausdino kun. Juozo Prunskio straipsnį apie priespaudą Lietuvoje. Straipsnis pavadintas: "Continua la persecucion sovietica de los lituanos". Pažymėtina, kad kaip Venecuelos, taip ir kitų Pietų Amerikos kraštų spauda gausiai deda ten gyvenančio dr. V. Dambravos straipsnių apie Lietuvą. Savo laiške ALT įstaigai dr. V. Dambrava rašo: "Venecuela, atrodo, pradeda rimtai domėtis Lietuvos byla".

Prancūzai apie pavergtą Lietuvą

Iš Paryžiaus Amerikos Lietuvių Tarybai buvo pranešta, kad ten Prancūzijos kultūrinė radijo stotis "France Culture" gegužės 24 perdavė programą "La Voix du Silence" (Tylos balsas), skirtą pavergtai Lietuvai.

ALT suvažiavimas

Metinis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas šaukiamas spalio 18 Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje. Po suvažiavimo, vakarienės metu, bus pagerbtas atminimas daug Amerikos lietuviams nusipelniusio Antano Olio. Čia apie garbingą velionį pagrindinę kalbą sutiko pasakyti artimai su juo dirbęs Vytautas Abraitis. Meninę programą atliks solistai R. Mastienė ir Al Brazis. A. Olio pagerbimo programai vadovaus dr. L. Kriaučeliūnas, o banketą organizuoja Chicagos Lietuvių Tarybos atstovė M. Marcinkienė.

Pasitarimų su Sovietų Sąjunga akivaizdoje

Akivaizdoje JAV ir Sovietų Sąjungos pasitarimų nusiginklavimo klausimais ir artėjant galimiems pasitarimams tarp JAV prezidento Reagano ir Sovietų Sąjungos Gorbačiovo, Amerikos Lietuvių Tarybos vardu pirm. Teodoras Blinstrubas ir inf. dir. kun. Juozas Prunskis pasiuntė raštus prezidentui Reaganui, gynybos sekretoriui Weinbergeriui ir Valstybės sekretoriui Shultzui, atkreipdami dėmesį į tai, kad Sovietų Sąjunga tik tiek laikysis savo susitarimų kiek matys, kad JAV yra stiprios ir atsparios. Todėl negalima atsisakyti programos išvystyti gynybos nuo atominių raketų, vadinamos Strategic Defense Iniciative.

Padėka aukštiesiems pareigūnams

JAV prezidentui Reaganui, Illinois gubernatoriui Thompsonui ir Illinois atstovų rūmams paskelbus rezoliucijas Pabaltijo laisvės reikalu, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Teodoras Blinstrubas ir inf. dir. kun. J. Prunskis pasiuntė ALT vardu padėkos raštus prezidentui, gubernatoriui ir Illinois parlamento pirmininkui Michael J. Madigan bei rezoliuciją pasiūliusiems ir pasirašiusiems Illinois parlamento atstovams.

PAULIAUS JURKAUS KŪRYBOS ŠVENTĖJE

(atkelta iš 1 psl.)

Perkūno choras padainavo tris dainas, kuriom žodžius yra sukūręs Paulius Jurkus. Tai buvo Bramso valsas, "Kaip grįžtančius namo paukščius" (muz. Juozo Strolios) ir "Kaip obelis, mamyt, palinkus" (muz. P. Butkaus). Akomponavo pianistas William Smiddy.

Pasistiprinus E. Kezienės ir jos talkininkių paruošta vakariene, buvo išklausyti sveikinimai žodžiu. Programos vedėjas visų kalbėtojų prašė apsiriboti viena minute, nes buvo užsiregistravę 29 kalbėtojai. Pirmiausiai sveikino dr. K. Valiūnas, Vliko pirm. dr. K. Bobelio ir savo, kaip Vliko garbės pirm. vardu, A. Gečys sveikino PLB, JAV LB ir LB Kultūros Tarybos vardu. KASOS vardu sveikino A. Šilbajoris, Simo Kudirkos šaulių kuopos pirm. K. Miklas, L. M. Moterų 29 kuopos pirm. E. Kezienė, Darbininko redaktorius Tėv. K. Bučmys, OFM, buv. Rytinio Pakraščio lituanistinių mokyklų inspektorė D. Bobelienė, pranciškonų spaustuvės vedėjas Tėv. P. Giedgaudas, OFM, Lietuvos vyčių atstovė H. Kulber, Jaunimo Sąjungos N.Y. Skyriaus pirm. J. Gudaitytė, LB N.J. apygardos pirm. K. Jankūnas, N.Y. skautų-čių atstovė V. Jankauskienė, Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo rengėjų vardu dr. J. Bilėnas, D. L K. Birutės dr-jos vardu M. Klivečkienė, Moterų Vienybės pirm. E. Andriušienė, L K. Moterų Kultūros dr-jos pirm. B. Lukoševičienė, SLA prezidentas P. Dargis, LB Conn. apygardos vardu V. Vaitkus (iš Waterburio buvo atvykę 15 svečių), akt. V. Žukauskas, LB N.Y. apygardos pirm. A. Vakselis, Tautos Fondo vardu V. Kulpa. Jinai ir 3 gintarai grupės vadovas V. Daugirdas. Čia buvo įteikta jungtinė dovana — dail. Č. Janušas įteikė didžiulę teptukų kolekciją, N.Y. ramovėnai ir Apreiškimo parapija — molbertą, o Lituanistinės mokyklos vedėja V. Penikienė — dažų dvi dėžes. Toliau sveikino muz. Vytautas Strolia, Perkūno choro pirm. S. Karmazinas, L.M. Klubų Federadijos New Yorko klubo pirm. dr. M. Žukauskienė, L.K. Religinės Šalpos pareigūnė G. Damušytė, Lietuvių Tautodailės Instituto atstovė E. Jurevičiūtė (įteikė M. Kvedarienės austą juostą), L. Fronto Bičiulių vardu A. Balsys, N.Y. ir apylinkių ateitininkų vardu — J. Rygelis, Branduolio atstovė pianistė A. Kepalaitė. Pokylio svečių vardu dr. M. Žukauskienė įteikė auksinį parkerį. Įteikta ir daugiau asmeninių ir grupinių dovanų.

Paskutinis kalbėjo sukaktuvininkas Paulius Jurkus. Savo nuoširdžioje ir ugningoje kalboje prisiminė savo jaunystės dienas, motinos įdiegtą meilę lietuviškam žodžiui ir lietuviškai kultūrai, perbėgo savo kūrybos kelią įvairiose srityse, supažindino su šventėj dalyvaujančiais kultūrininkais. Jam baigus, svečiai spontaniškai sugiedojo "Ilgiausių metų".

Parduota gana daug egzempliorių naujosios knygos "Kai Vilniaus liepos žydi". Autorius mielai suteikė autografus. Taip pat parduota 20 paveikslų.

Rengimo komiteto pirmininkas dar perskaitė sveikinimus raštu. Būdinga, kad sveikintojai žodžiu savo minčių išreiškime nesikartojo. Sveikinimų eilė buvo gana judri, nes iš anksto buvo pranešamas naujas kalbėtojas. Šventėje dalyvavo 330 svečių. Džiugu, kad visiems talkinąs ir padedąs Paulius Jurkus buvo įvertintas ir nuoširdžiai pagerbtas.

Kornelijus Bučmys

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties medalis, kurį sukūrė skulptorius Vytautas Kašuba. Išleido jubiliejinis komitetas. Bronzinis — 30 dol., persiuntimo išlaidom pridedamas 1 dol. Gaunamas Darbininko administracijoje — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

AMSTERDAM, N.Y.

Kun. Antano Grigaičio jubiliejus

Amsterdamo lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje kun. Antanas Grigaitis rugsėjo 20 d. švenčia savo kunigystės 55 metų sukaktį ir 85-tą gimtadienį.

Tą dieną 4:30 val. popiet aukos mišias. Pamokslą sakys kun. Matas Čyvas. Po mišių parapijos salėje bus iškilmingi pietūs, kuriuos rengia visa parapija. Rengimui vadovauja bažnyčios klebonas kun. Kęstutis R. Balčys, padedant komitetui. Komitetui vadovauja Irena Tice ir Jonas Kot.

Kun. Antanas Grigaitis gimė 1901 rugsėjo 22 d. Raseinių apskr. Vadžgirio parapijoj, Paskynų kaime. Mokėsi Jurbarke ir Raseinių gimnazijoje. 1931, baigęs Kauno kunigų seminariją, buvo arkivyskupo Juozo Skviecko įšventintas į kunigus. Vikaravo Deltuvoj ir Jurbarke. 1939 buvo paskirtas Vertimų klebonu. Karo metu, 1944 spalio 7, Vertimai buvo sudeginti, bet bažnyčia nebuvo ugnies paliesta. Karo priverstas pasitraukė Vokietijon ir apsigyveno Bavarijoj. Dirbo pastoracinį darbą Memmingeno ir Fliegershorsto lietuvių stovyklose.

Į Ameriką atvyko 1949 metais, Albany, N.Y., vyskupo buvo paskirtas į St. John's the Baptist Church ir Holy Cross Church, Schenectady, N.Y., Mount Carmel Church, Gloversville, N.Y., Annunciation Church, Ilion, N.Y., 1967 atvyko į Šv. Kazimiero parapiją, Amsterdam, N.Y.

Kun. A. Grigaitis yra visų parapiečių labai mylimas ir gerbiamas. Remia lietuviškas katalikiškas organizacijas, spaudą ir Tautos Fondą. M i elą jubiliatą sveikinam ir linkim kuo geriausios sėkmės ir Dievo palaimos visuose darbuose.

K.A.

KASA Waterbury

Pereitą šeštadienį Waterbury-je, Connecticut valstijoj, pradėjo veikti Lietuvių Federalinės Kredito Unijos KASOS skyrius. Atidaryme dalyvavo apie 40 asmenų, kurių tarpe buvo ir žymusis visuomenininkas Petras Vileišis, Kasos idėjos propaguotojas Waterburio lietuvių kolonijoj.

Svečiai buvo pavaišinti tradiciniu sūriu su medum ir apdalinti Kasos informacija. Keleta dalyvių tuoj pat padėjo indėlius į lietuvišką Waterburio KASĄ, o kiti nešėsi informacinę medžiagą namo.

KASOS naujo skyriaus vedėjas Antanas Paliulis praneša, kad Waterburio įstaiga atidara nuo antradienio iki šeštadienio 10 - 12 val. prieš pietus ir 2 - 5 val. popiet, o sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. popiet. KASA yra įsikūrusi lietuviškos spaudos ir knygyno patalpose, 33 Congress Ave., Waterbury, CT 06708. Telefonas 203 - 756 - 5223. Apylinkės lietuviai kviečiami apsilankyti arba paskambinti dėl smulkesnių informacijų.

BALTIMORE, MD.

Visi kviečiami aplankyti lietuvišką ąžuolą

Marylando lietuviškų draugijų taryba kviečia visus lietuvius rugsėjo 21, sekmadienį, 1 val. popiet aplankyti prieš 50 metų lietuvių pasodintą ąžuolą Marylando valstybės sostinėje Anapolyje.

1936 metų gegužės mėnesį Tarybos rūpesčiu ąžuoliukas buvo pasodintas visai arti Marylando seimo rūmų. Šiandien jis aukštas ir stiprus.

Šio aplankymo metu prie jo bus pritvirtinta lietuviška kopLytėlė.

Visi kviečiami šiose iškilmėse dalyvauti. Plačiau apie šias iškilmes bus pakalbėta per Baltimorės radijo valandėlę. Kas norėtų daugiau informacijų, prašom skambinti 301 247 - 3509. Visus kviečia Marylando lietuviškų draugijų taryba.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Juozas Brazaitis, Raštai. VI tomas. Išleido "Į Laisvę" Fondas. 578 psl. Įrišta į kietus viršelius. Čia perspausdinama seniai išsibaigusi "Vienui Vieni" laida — apie lietuvių rezistanciją. 16 dol.

Vytautas Alantas, Aušra Paliūnuose. Premijuotas romanas. 316 psl. Įrišta į kietus viršelius. 10 dol.

Petronėlė Orintaitė, Legendų liepsnos. Poemos. 91 psl. Įrišta į kietus viršelius. 6 dol.

Br. Raila, Tave mylėti tegalima iš tolo. Radijo prakalbos į Lietuvą. 8 dol.

Persiuntimui pridedama po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko spaudos kioske: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Chicagos burmistras Harold Washington Brighton P a r k o lietuvių festivalyje liepos 12. Šalia jo atidarymo programos vedėja R. Juškienė ir festivalio rengimo komiteto pirmininkas V. Utara. Nuotr. Ed. Šulaičio

Illinois valstijos gubernatorius Jim Thompson, atvykęs į lietuvių festivalį Brighton Parke su lietuvių respublikonų veikėjais A. Miliūnu ir K. Oksu. Nuotr. Ed. Šulaičio

LIETUVIŲ FESTIVALIAI

Chicagos Brighton Parko Lietuvių Festivalis šiemet įvyko liepos 12 - 13 dienomis žemės plote tarp Western Avenue nuo 43-sios iki 47-tos gatvės.

Čia abi dienas skambėjo muzika (grojo lietuvių Neolituanų ir "Vyties" orkestrai), o taip pat ir nelietuviški orkestrai. Per abi dienas čia atsilankė apie 20,000 žmonių.

Šeštadienį atvyko ir Chicagos miesto burmistras Harold Washington ir Illinois valstijos gubernatorius J. Thomson. Jie čia praleido po pora valandų, aplankydami prekybininkus, maisto ir gėrimų parduotuves, suvenyrų stalus. Sveikinosi ir kalbėjosi su žmonėmis, vaišinosi, pramogavo.

Burmistras Washingtonas dalyvavo ir oficialiame Festivalio atidaryme, kurį atliko Brighton Parko Lietuvių Namų organizacijos pirm. V. Utara ir pasakė kalbą. Čia dainavo ir lietuvių choras, o programai vadovavo R. Juškienė.

Po kurio laiko iš kitos pusės atėjęs gub. J. Thompsons taip p a t užsilipo į estradą ir pasakė kalbą.

Suvenyrų pardavėjai, jų tarpe ir iš Bostono atvykęs Gintaras Karosas, čia turėjo nemaža darbo, nes publikos buvo daug ir visi domėjosi lietuviškais dirbiniais, jau nekalbant apie maistą ir gėrimus.

Kiek mažesnės apimties buvo Marquette Parko Lietuvių Festivalis birželio 28. Jis vyko Lithuanian Plaza Court gatvėje. Čia taip pat grojo orkestrai ir buvo atidarymo iškilmės, per kurias pasirodė sol. A. Brazis, vysk. V. Brizgys ir kt. kalbėtojai.

(eš)

GT INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, įstaigos vedėja

PASKUTINĖ 1986 METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ

Nr. 8607 Gruodžio 20 — sausio 3, 1987 — Iš New Yorko $1,471.00

Kelionės maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 2 dienos Helsinkyje.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų.

Kelionės dalyviams bus parūpinami bilietai į specialius naujametinius spektaklius Operos ir baleto teatre arba Filharmonijoje.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Kainos:

Volga GAZ 24-10 — 5,600 rb.
VAZ 2107 — 4,470 rb.
VAZ 2106 — 4,130 rb.
VAZ 21003 — 3,900 rb.
VAZ 21013 — 3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P.O. BOX 29163 CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA, TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702.
Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

LAIMĖJIMAI LITUANISTIKOS KATEDRAI PAREMTI

Norėdama užbaigti Lituanistikos katedrai Illinois universitete lėšų telkimą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė plačiai išsiuntinėjo tam tikslui laimėjimų bilietėlius, prašydama visuomenę juos nupirkti. Yra skiriama 4000 dolerių laimėjimams, kurie bus pravesti š.m. spalio 4 d. pokylio metu Chicagoje. PLB maloniai prašo visus, kurie bilietėlių dar nenupirko ar neišplatino, prisidėti prie šio lietuvybės švyturio statybos užbaigimo nuperkant laimėjimų bilietėlius.

ĮVAIRUS

— **Du Lietuvos vyskupus** popiežius Jonas Paulius II paskyrė Romos Kurijos nariais. Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštalinis administratorius vysk. Antanas Vaičius paskirtas Kongregacijos kunigų reikalams nariu. Kaišiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Vincentas Sladkevičius paskirtas Sakramentų Kongregacijos narių. Kongregacijos yra popiežiaus paskirtų kardinolų ir vyskupų komisijos, kurios tvarko įvairių Bažnyčios gyvenimo sričių reikalus.

— **Kun. Antanas Sabaliauskas,** salezietis, buvęs misijonierius Indijoje, rugsėjo 8 savo bendrabrolių tarpe Bostone paminėjo savo 60-tąją vienuolynių įžadų sukaktį. Dėl žymiai pasilpusios sveikatos prašo jam nerašyti laiškų, liečiančių įprastinę aukų tarpininkavimo paslaugą. Visa širdimi dėkoja už suteiktą per jį paramą misijose ir lietuviškų reikalų ugdyme.

—**Čiurlionio ansamblis,** diriguojamas Ryto Babicko, atvyks į Chicagą. Margučio rengiamas koncertas bus rugsėjo 20, šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centre.

— **A. a. Stanislava Pranculytė - Statkevičienė,** vienintelė moteris savanorė kūrėja, 93 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 7 Chicagoje.

— **"Draugo" banketas** rengiamas rugsėjo 28 ištaigingoje Martinique restorano salėje.

— **Kun. dr. Kazimieras Ruibys,** buvęs Telšių kunigų seminarijos profesorius, vėliau dirbęs pastoracinį darbą Illinois valstijoje, o dabar pensininko poilsiu besidžiaugiąs Daytona, Fla., liepos 1 privačiai atšventė 75 m. amžiaus sukaktį.

— **Jūrų skautininkų "Grandis" ruošia** spalio 18 Chicagos Jaunimo Centro didžiojoje salėje "Puotą jūros dugne".

—**Lituanistikos Katedros** iždą ir piniginės atskaitomybės dokumentus rugpjūčio mėnesį patikrino viešosios atskaitomybės specialistų Hoffman & Lekutis firma (Certified Public Accountants). Jie rado, kad PLB Fondo iždininko Juozo Luko ir reikalų vedėjos Nijolės Balzarienės vedama atskaitomybė yra tvarkoje. Tikrintojų firmos raportas buvo pasiųstas Illinois valstijos įstaigoms kaip to reikalauja įstatymai, nes Lituanistikos Katedros iždą tvarkantis PLB Fondas yra Illinois valstijoje įregistruotas kaip pelno nesiekianti institucija, turinti visus atleidimus nuo mokesčių pagal IRS nuostatus 501(c)3. todėl JAV ir Kanados aukotojai gali nurašyti visas aukas Lituanistikos Katedrai nuo savo pajamų mokesčių.

— **"Pensininkas",** rugpjūčio numeris, išėjo iš spaudos. Patarimai daugiausiai sveikatos reikalais vyresnio amžiaus žmonėms. Leidžia JAV LB Socialinių reikalų tarnyba, redaguoja Karolis Milkovaitis.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** A. Zotovas, MD, Bloomfield Hill, Mich., A. Lendza, Baltimore, Md. Užsakė kitiems: B. Adams, Bayside, N.Y. — P. Adams, Australija; A. M. Senkus, Easton, Pa. — B. Sodaitis, Easton, Pa. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 12 dol. Atnaujinant — visiems 15 dol. metams.

Grandinėlės vadovams Liudui ir Aleksandrai Sagiams giedama ilgiausių metų per pobūvį. Nuotr. V. Bacevičiaus

Grandinėlės vadovas L. Sagys apdovanoja veikliausius Grandinėlės šokėjus plakėtėmis. Nuotr. V. Bacevičiaus

Vyr. skn. S. Gedgaudienė prisega Tėvynės dukros žymenius apdovanotom V. Butkuvienei ir B. Vedegienei. Nuotr. V. Bacevičiaus

A. Narbutaitis laimėjo dvi savaites atostogų Floridoje. Loterija įvyko Grandinėlės suvažiavime Clevelande. Šalimais K. Freudenberger, pranešėjas A. Rukšėnas. Nuotr. V. Bacevičiaus

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

25 dol. — J. Valys, Woodstock, Conn.

Po 20 dol. — P. Karosas, New Britain, Conn., S. Vaškys, St. Petersburg, Fla., dr. D. Bajorūnas, New York, N.Y.

Po 15 dol. — M. Shirko, Lexington, Mass., dr. J. Dunčia, Wilmington, DE, V. Pitkunigis, Scotch Plains, N.J., M. Jauniškis, Fort Salonga, N.Y.

Po 10 dol. — A. Samušis, Richmond Hill, N.Y., S. Remeza, New Rochelle, N.Y., M. Jason, Greenwich, Conn., S. Baltauskas, Berlin, Conn., E. Purelis, Hollywood, Fla., A. Maculaitis, Valley Stream, N.Y., J. Dovnorow, Woodside, N.Y., A. Adams, Centerville, Mass., A. Melaika, Athol, Mass., J. Kasauskas, Linden, N.J., E. Pugh, Long Beach, N.Y., dr. B. Svogūnas, Elmont, N.Y., A. Tomkus, Juno Beach, Fla., A. Virbickas, Dunbury, Conn., B. Adams, Bayside, N.Y., K. Bartys, Elizabeth, N.J., A. Bajeckas, Lake Hopatcong, N.J., A. Naujokas, Norridge, Ill.

8 dol. — V. Šilėnas, Erie, Pa.

7 dol. — M. Yesukevich, Hamden, Conn.

6 dol. — E. Meilus, Jr., Auburn, Mass.

Po 5 dol. — A. Semaška, New Britain, Conn., L. Kapeckas, Hartford, Conn., A. Žukas, Woodhaven, N.Y., B. Nemickas, Jericho, N.Y., V. Raman, Allentown, Pa., V. Bigenis, Philadelphia, Pa., A. Šliogeris, Marlborough, Conn., A. Stasiukevičius, Wantagh, N.Y., L. Reivydas, Los Angeles, Calif., J. Zeida, Oceanside, Calif., F. Trunce, Norwalk, Conn., A. Miciūnas, New Britain, Conn., S. Ralys, Amsterdam, N.Y., V. Vitkus, Rochester, NY, A. Kaddis, Gulfport, Fla., S. Bakutis, St. Petersburg Beach, Fla., T. Jennings, Berlin, Conn., V. Zdanys, West Hartford, Conn., R. Šlepetys, Jamesburg, N.J., E. Prekeris, Staten Island, N.Y., R. Hartvigas, Amsterdam, N.Y., P. Molis, Shrewsbury, Mass., S. Griežė, Dorchester, Mass., J. Žukas, Woodhaven, N.Y. A. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., A. Paliulis, Saugus, Mass., J. Dabrega, Brockton, Mass., J. Jackūnas, Paterson, N.J., J. Kevett, Toms River, N.J., J. Birutis, Glen Ellyn, Ill., A. Damušis, Lockport, Ill., G. Ivaškienė, Monroe, Conn., K. Vaitaitis, Westbrook, Conn., V. Milčius, Ocala, Fla., V. Morkūnas, Woodhaven, N.Y., A. Povilauskienė, Woodhaven, N.Y., J. Baužys, Chicago, Ill., M. Liulevičienė, Chicago, IL, K. Šeštokas, Rahway, N.J., B. Strikaitis, Los Angeles, Calif., K. Gudukas, Centerville, Mass., A. Priščiūnas, Baltimore, Md., H. Strasevičius, Chicago, Ill., C. Kazakauskas, Philadelphia, Pa., kun. dr. A. Olšauskas, Los Angeles, Calif., V. Čyvas, Cleveland, Ohio, R. Garbus, Lake Quivira, KS, J. Skudra, E. Chicago, Ind., T. Bauža, Kenoscha, Wisc., kun. J. Bacevičius, Kintyra, N.D., E. Sakas, Denver, Colo., V. Vilkutaitis, Cleveland, Ohio, P. Tutinas, Seabrook, N.H., A. Lingienė, Redford, Mich.

Po 3 dol. — P. Petkelis, Yorba Linda, Calif., E. Tevainis, Amsterdam, N.Y., V. Baltrušaitis, Hillside, N.J., B. Papšys, Los Angeles, Calif., J. Kavaliūnas, Beverly Shores, Ind.

Po 2 dol. — A. Verbyla, St. Petersburg Beach, Fla., S. Kananavičius, Philadelphia, Pa., J. Kay, Miami Beach, Fla., T. Treinavičius, Worcester, Mass.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Spauda yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės. Paremk ją savo auka!

VERTINGI LEIDINIAI

Broniaus Kviklio monumentalus veikalas apie Lietuvos bažnyčias leidžiamas atskirais tomais pagal vyskupijas. Telšių vyskupijos tomas kainuoja 30 dol., Vilkaviškio, Panevėžio ir Kauno arkivyskupijų tomai kainuoja po 23 dol. Vilniaus arkivyskupijos I tomas kainuoja 20 dol. Visi tomai gausiai iliustruoti, įrišti į kietus viršelius, didesnio formato. Persiuntimui pridedama po 1 dol. už kiekvieną tomą.

Prof. Juozo Brazaičio raštų jau išleista 5 tomai. Atspausdinta gerama popieriuje, įrišta į kietus viršelius. I, II, III, IV tomas kainuoja po 15 dol., V tomas — 16 dol. Persiuntimui pridedama po 1 dol. už kiekvieną tomą.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Aidai, Darbininkas, šv. Pranciškaus Varpelis. Ar visus juos prenumeruoji?

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojantiem tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarele patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1986 metam

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....
Už kalendorių $.....
Spaudai paremti $.....

1986 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

15 DIENŲ KELIONĖS, 10 DIENŲ LIETUVOJ

15 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 101: Rankdarbių paroda. Spalio 1 - spalio 15 — $1,599.

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 —$1,499. Vilniuj 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

15 DIENŲ KELIONĖS, 7 DIENOS LIETUVOJE

15 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 929: rugsėjo 29 — spalio 13 — $1,599. Maskvoj 2 dienos, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2, Finnair iš JFK.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:
giminių iškvietimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

Lithuanian Heritage — Jigsaw puzzle. Seniem ir jauniem įdomus žaidimas — iš spalvotų gabaliukų sudėstyti Lietuvą su jos didvyriais, jūrą, miškais, ežerais, upėmis ir laukais. Pridėtas istorinis katalogas anglų kalboje. Tinkama dovana visiem. Dėžutė siunčiama visur tik už 12 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Pranešant adreso pasikeitimą, neužmirškit pridėti ir senąjį adresą.

"Bridges" — tai Lietuvių Bendruomenės leidžiamas mėnesinis žurnalas anglų kalba. Žurnalas jau leidžiamas dešimt metų ir lietuviškai neskaitančius asmenis informuoja apie lietuviškus reikalus okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje. Žurnalą redaguoja Demie Jonaitienė. Metinė prenumerata tik 8 dol. Užsakymus siųsti adresu: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Tai labai graži dovana įvairioms progoms lietuviškai neskaitantiem draugams ir pažįstamiems.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburge, Detroite, Waterburyje

Aktyvas: 57 milijonai dolerių.

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir certifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI $100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Apie paskolų ir certifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis KASOJE darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos veliausios informacijos.

A. A. PULK. LT. BR. BASIULIS

Pulkininkas leitenantas Bronius Basiulis, gyvenęs Long Beach, Calif., mirė 1986 gegužės 17. Jis su žmona Petrute nepriklausomoje Lietuvoje buvo žinomi kaip aktyvūs visuomeninininkai. Gyvendami Long Beach, taip pat dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose ir tautinėse šventėse. Finansiškai remdavo lietuviškus reikalus, skaitė lietuvišką spaudą.

Velionis buvo santūrus, švelnaus būdo aukštaitis, visada draugiškas, nieko neužgaunąs. Velionis nuoširdžiai mylėjo Lietuvą ir jautriai pergyveno jos okupaciją.

-o-

Bronius Basiulis gimė 1895 rugsėjo 7 Kalesninkų km., Eišiškių apyl., Lydos apskr. Pradžios mokslą baigė gyvendamas pas tėvus. Tėvai turėjo didelį ūkį. Šeimoje augo trys sūnūs ir trys dukros: Bronius, Antanas, Vincas, Rozalija, Elena ir Janina.

Vincas paveldėjo ūkį. Antanas išvyko į Š. Ameriką, gerai įsikūrė ir, sulaukęs senatvės, mirė 1980. Vincas mirė prieš kelerius metus, o seserys gyvena okupuotoje Lietuvoje.

Br. Basiulis, baigęs gimnaziją Vilniuje, įstojo į caro armiją. Baigęs Tiflise karo mokyklą, 1916 buvo pakeltas į leitenanto laipsnį. Paleistas į atsargą, grįžo į tėviškę. Pirmojo Pasaulinio karo metu buvo mobilizuotas į rusų kariuomenę. Kovojant su vokiečiais, pateko į nelaisvę. Po metų grįžo į tėviškę, kuri dar buvo vokiečių okupuota. Vokiečiams traukiantis, lenkai organizavosi. Atsisakęs stoti į lenkų kariuomenę, Br. Basiulis pasitraukė iš tėviškės, pasiekė Kauną ir 1918 įstojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Buvo paskirtas į I pėstininkų D.L.K. Gedimino pulką, kuris dalyvavo kovose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus.

1923 Kaune baigė aukštuosius karininkų kursus. Už pasižymėjimą mūšiuose buvo apdovanotas Vyčio Kryžiumi, Nepriklausomybės medaliu, D.L.K. Gedimino ordinu, Šaulių Žvaigždės ordinu, Artimo pagelbos Garbės

Pulk leit. Bronius Basiulis

ženklu ir Latvijos Respublikos Šaulių Kryžiumi "Nuopelnu Krusts".

Pulk. lt. Br. Basiulis 1926 buvo I-me pėstininkų pulke Ukmergėje. 1929 buvo perkeltas į Uteną. Tais pat metais perkeltas komendanto pareigoms į Alytų, kur buvo ir Šaulių rinktinės vadu. Kelerius metus buvo komendantu. Kariškais reikalais dažnai teko važiuoti į Kauną, kur susipažino su gailestingąja seserimi Petrute Luckaite, kurią ir vedė.

Petrutė Luckaitė buvo stambaus ūkininko dukra, kilusi iš Navikų km., Mažeikių valsč. Baigus Kaune Aušros mergaičių gimnaziją, studijavo odontologiją, bet jos nebaigė. Baigusi gailestingųjų seserų mokyklą, ėjo profesijos pareigas Alytaus ligoninėje ir buvo išrinkta birutiečių vadove.

Basiuliams gimė sūnūs Gediminas ir Algirdas. 1940 m. rusams okupavus Lietuvą, Br. Basiulis buvo atleistas iš komendanto pareigų. Karo metu jis darbavosi privačiose įstaigose.

1944 raudonajai Armijai sugrįžus į Lietuvą, Basiuliai pasitraukė į Vokietiją ir apsigyveno mažame Bavarijos miestelyje Pasterwald. Karui pasibaigus, ketverius metus gyveno Augsburgo lietuvių stovykloje. Emigravę į JAV, Basiuliai apsigyveno Worcestery, o vėliau persikėlė į Long Beach, Calif. Br. Basiulis gavo darbą gumos fabrike ir dirbo iki pensijos amžiaus. Abu sūnūs baigė aukštuosius mokslus universitete. vienas gyvena Gardena, Calif., o kitas Redondo Beach, Calif., netoli tėvų, kuriuos globojo senatvėj.

Pulk. lt. Br. Basiulis priklausė prie lietuviškų organizacijų: L.K.V. "Ramovės" skyriaus Los Angeles, Juozo Daumanto šaulių kuopos, Lietuvių Bendruomenės, Radijo valandėlės klubo, Long Beach Lietuvių klubo.

Velionis Br. Basiulis buvo palaidotas gegužės 20 iš Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios, kur gedulingas mišias aukojo prel. dr. V. Bartuška. Mišių metu solo giedojo sol. B? Vizgirdienė, vargonais palydint komp. Br. Budriūnui. Palaidotas Long Beach Visų Sielų kapinėse. Prie karsto bažnyčioje budėjo ramovėnai ir šauliai: sav. kūr. Vyčio Kryžiaus Kavalierius pulk. J. Andrašūnas, sav. kūr. av. kapt. Gr. Radvenis, sav. kūr. eil. Myk. Barauskas, J. Kazakevičius, J. Venckus, J. Uksas, A. Bulotas, Vl. Gilys, J. Narkevičius, J. Paplauskas. Karstą nešė sūnus Algirdas, anūkas JAV leit. Algis Basiulis, lt. A. Bulotas, Vl. Gilys, J. Uksas, J. Paplauskas, lt. Vl. Šimoliūnas, dr. A. Kontvis ir kt.

Laidotuvių ceremonijom vadovavo vietos L.K.V. "Ramovės" pirm. Vl Šimoliūnas, kuris kapinėse atsisveikino ramovėnų, šaulių ir LB vardu. Long Beach Lietuvių klubo vardu atsisveikinimo žodį tarė dr. A. Kontvis. Sugiedojus Marija, Marija ir Lietuvos himną, Vl. Šimoliūnas karstą dengusią Lietuvos trispalvę įteikė našlei.

Nuliūdime liko žmona Petrutė, sūnūs Gediminas ir Algirdas su šeimomis, seserys okupuotoje Lietuvoje, giminės ir artimi bičiuliai.

Kazys Karuža

Dr. Č. Masaitis, p. Cibienė ir J. Rasys Katalikų Kronikai paremti renginy.

BOSTONO ŽINIOS

Veiklos metus pradedant

Tautodailės instituto Bostono skyriaus naujoji valdyba veiklą pradeda su etnografinio ansamblio "Sodauto" koncertu, kuris įvyks spalio 5, sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Piliečių D-jos antro aukšto salėje. Ansambliui vadovauja Gita Kupčinskienė, kuri paruošė įdomią vienos valandos programą. Po to vyks vaišės. Visi kviečiami dalyvauti. Lapkričio 16 pramatyta Mildos Kvedarienės audinių ir tautinių drabužių paroda. Gruodžio 6 - 7 tautodailininkės planuoja surengti rankdarbių mugę, kurioje bus galima įsigyti raštuotų pirštinių, juostų, meniškai išdegintų lėkščių, džiovintų gėlių rinkinių, gintaro dirbinių, kalėdinei eglutei šiaudinukų ir kitokių rankdarbių. Be to Bostono skyrius buvo pakviestas įrengti tautodailės parodą, kurią globoja LMKF New Haveno Moterų klubas. Jam vadovauja Vaiva Vebraitė-Gust. Paroda vyks visą gruodžio mėnesį miesto centre, John Slade Ely vardo galerijoje, New Havene. (S)

Tautos šventės minėjimas

Juozo Stašaičio vadovaujama Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone rugsėjo 7 suruošė Tautos šventės minėjimą, kurio pirmoji dalis atlikta Laisvės Varpo radijo programos laidoje, o antroji — iškilmingu susirinkimu salėje po Šv. Kazimiero bažnyčia tuoj po 10 val. mišių, kurios šaulių buvo užprašytos už Lietuvą — Marijos gimtadienio proga, kaip paskelbė parapijos biuletenis. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. Antanas Jurgelaitis, domininkonas, ragindamas melstis už Lietuvą ir visus tuos, kurie joje eina įvairius kryžiaus kelius už tikėjimo ir tautos laisvę.

Laisvės Varpo laidoje specialią programą paruošė tos programos vedėjas Petras Viščinis. Savo kalboje jis pabrėžė, kad Tautos šventės tikslas — rišti garbingą mūsų tautos praeitį su vargingą dabartimi ir reikalu kovoti dėl šviesesnės ateities. Šia prasme Vytautas Didysis — didelė inspiracija ne tik ankstyvesnėse kovose dėl Lietuvos laisvės ir tautiniame mūsų atgimime, bet taip pat dabartinėse pastangose išlaikyti gyvą tautą ir iškovoti jai išplėštą laisvę. Jo kalba palydėta Margirio arija iš Vytauto Klovos operos "Pilėnai", kurią atliko sol. J. Stasiūnas su simfoniniu orkestru. tai sudarė pavyzdį senovės lietuvių ryžto verčiau mirti, negu vergauti. Dabartinė mūsų tautos būklė atskleista Vinco Mykolaičio-Putino eilėraščiu "Vargingos tėvynės vargingiems vaikams" ir Bernardo Brazdžionio kūriniu "Vaidila Valiūnas lanko milžinkapį", kuriuos atlīko akt. Birutė Pūkelevičiūtė ir akt. Henrikas Kačinskas. Visa programa užbaigta Čiurlionio ansamblio su kanklių palyda atliekama Juozo Naujelio pagal Maironio žodžius sukurta giesme "Lietuva brangi", kuri okupuotoje Lietuvoje tapo lyg antruoju mūsų tautos himnu, kai okupantas uždraudė giedoti "Lietuva, tėvyne mūsų"...

Iškilmingą susirinkimą atidarė ir jam vadovavo Martyno Jankaus šaulių kuopos pirmininkas Juozas Stašaitis, pakvietęs klebonąkun. Petrą Šakalį sukalbėti maldą, atidavęs pagarbą visų dalyvių atsistojimu ir susikaupimu žuvusiems ir žūstantiems, pakvietęs kalbėtoju Laisvės Varpo vedėją Petrą Viščinį, kuris aiškino reikalą minėti Rugsėjo 8-tąją, kaip Tautos šventę, nurodė skirtumus tarp jos ir Vasario 16-sios, pabrėždamas, kad pirmoji yra atstatytos Lietuvos valstybės simbolis, o antroji siekia tautos sujungimo ir išlaikymo. Jei sunyks lietuvių tauta, kaip viduramžiais sunyko mūsų bajorija, tai liks Lietuva, bet ji bus be lietuvių, kaip tai pranašavo lietuvių tautos žudikas Serovas, suplanavęs masinius lietuvių tautos trėmimus ir žudymus. Neužmirština, kad kiekvienas lietuvis yra Lietuvos dalis, gyva jos kūno ląstelė. Mirusios lietuviškosios ląstelės vietoje turi išaugti naujos, atsparesnės ir stipresnės. Melskimės, dirbkime ir aukokime, kad įeitume į lietuvių tautos istoriją ne šalia tų, kurie tautos didžiojoje nelaimėje užmiršo ją ar pabėgo iš jos, bet šalia tų, kurie visu atsidėjimu kovoja už jos laisvę ir šviesesnę ateitį.

Jungdamasis prie kalbėtojo pareikštų taiklių ir aktualių minčių, klebonas kun. Petras Sakalys ragino visus mokyti savo vaikus lietuvių kalbos, visų kitų lietuviškų dalykų, o svarbiausia — meilės Lietuvai, kaip jį, kun. A. Jurgelaitį ir kitus mokė jų tėvai, ankstesnieji ateiviai.

Iškilmingame susirinkime kuopos pirmininkas Juozas Stašaitis ir sekretorė Stasė Gofensienė įteikė Šaulių žvaigždės ordiną Bronei Martišienei, o Šaulių žvaigždės medalius — Albinai Baškauskienei ir Antanui Jurkštui.

Iškilmingas susirinkimas baigtas Lietuvos himnu, po kurio buvo kavutė su užkandžiais. Džiugu, kad Brocktone atsirado bent viena lietuvių organizacija, kuri per Laisvės Varpą ir atskiru minėjimu atkreipė Brocktono ir apylinkės lietuvių dėmesį į Tautos šventę.

Laisvės Varpo 54-sis koncertas

Šakotoje Laisvės Varpo veikloje (sekmadieninės radijo programos lietuvių ir anglų kalba, specialios radijo programos anglų kalba įvairioms amerikiečių radijo stotims Vasario 16-osios ir Tragiškųjų birželio įvykių proga, kultūriniai renginiai) reikšminga vieta tenka jo organizuojamiems kultūriniams renginiams. Ligi šiol jų suorganizuota jau 53. Paprastai tai būna iškilių mūsų menininkų ar jaunų talentų koncertai, vaidinimai ar literatūros vakarai. Daugiausia surengta koncertų.

Spalio 19 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje rengiamas koncertas bus jau 54-tas toks kultūrinis renginys. Jis išsiskiria iš kitų tuo, kad jame programą atliks profesionalai menininkai: smuikininkai Dana Pomerancaitė ir jos vyras Jurijus Mazurkevičius. Dabar abudu jie yra muzikos profesoriai Bostone muzikos kolegijose. Dana Pomarancaitė-Mazurkevičienė dėsto muziką Naujosios Anglijos konservatorijoje ir Longy School of Music Cambridge, o Jurijus Mazurkevičius — Bostono universitete, kur jis yra styginių departamento direktorius. Koncerte jie atliks pasaulinių kompozitorių ir lietuvių kūrėjų darbus. Kiekvienas jų gros solo su pianino akompanimentu ar be jo, o taip pat abu atliks duetus.

Tiek dėl koncerto programos atlikėjų, tiek dėl koncerto organizatoriaus susidomėjimas koncertu auga. Net iš tolimesnių vietovių lietuviai žada atvykti į jį. Tai bus reto lygio koncertas programos atlikėjų ir publikos požiūriu.

Koncerto proga leidžiama koncerto programos knygutė, kurioje bus paskelbti gauti sveikinimai, skelbimai, o taip pat įrašyti pagal aukos dydį koncerto garbės rėmėjai, rėmėjai ir talkininkai. Jau daug organizacijų ir atskirų asmenų tuo būdu įsijungė į koncerto rengimą. Kiti laukiami iki spalio 1, kada koncerto programos knygutės medžiagą, reikia atiduoti spaustuvei.

RENGINIAI

Spalio 5, sekmadienį, 3 val. popiet etnografinio ansamblio "Sodauto" koncertas. Rengia LTI Bostono skyrius.

Spalio 19 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Boston, MA. įvyks Laisvės Varpo rudens koncertas. Tai bus jau 54-tas tos rūšies Laisvės Varpo renginys.

Lapkričio 8, 6:30 val. vak. Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktōn, Mass., Balfo 72 skyriaus metinis pobūvis.

Lapkričio 16, sekmadienį, 3 val. popiet Mildos Kvedarienės audinių ir tautinių drabužių paroda. Rengia LTI Bostono skyrius.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 71 Ferragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268 - 2515.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedejas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

A. A.
KLIAUDUI ŠAKENIUI

mirus, jo žmoną Birutę, viešnčią iš tėvynės seserį Aldoną ir kitus gimines užjaučiame ir kartu liūdime.

Nijolė ir Vladas Audėnai

A.A.
VINCUI PUODŽIUKAIČIUI

Waterbury, Conn., mirus žmoną Juliją ir gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Aldona ir Juozas Daniliauskai

Š.m. spalio 11 d. sueina trys metai nuo

A.A.
ALFONSO BURNEIKOS

mirties. Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti jį savo maldose.

Vincenta Burneikienė

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija. . . . . .(718) 827-1352
Administr. . . . . .(718) 827-1351

Spaustuvė . . . . .(718) 827-1350
Vienuolynas . . .(718) 235-5962
Vyskupas . . . (718) 827-7932
Salė (kor.) . . . . . (718) 827-9645
Salės adm. . . . .(718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: šeštadienį ir sekmadienį, rugsėjo 20 ir 21, privatūs pobūviai mažojoje salėje.

Tėv. dr. Tomas Žiūraitis, OP, atvykęs iš Washingtono dominikonų vienuolyno, svečiavosi pranciškonų vienuolyne ir dalyvavo Pauliaus Jurkaus kūrybos šventėje. Iš čia rugsėjo 16 išvyko į Torontą ir ten taip pat svečiuosis pranciškonų vienuolyne. Rugsėjo 22 - 27 dienomis bus Bayonnėje, N.J., lietuvių parapijos klebonijoje. Į Washingtoną išvyksta rugsėjo 27 vakare.

Prof. dr. Adolfas Damušis atvyksta iš Chicagos ir rugsėjo 28, sekmadienį, lietuvių tautos sukilimo 45 metų sukakties minėjime kalbės apie anuos laikus, apie sukilimą, apie laikinąją vyriausybę, kurios nariu jis buvo. Meninėje dalyje dalyvaus vyrų choras Perkūnas, vadovaujamas Viktoro Ralio, N.Y. tautinių šokių ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Minėjimą rengia specialus komitetas, kuriam pirmininkauja Alfonsas Samušis (Žiūr. skelbimą).

Laisvės Žiburio radijo tradicinis rudens koncertas ir balius bus lapkričio 8, šeštadienį Kultūros Židinyje. Programą atliks Philadelphijos menininkai. Aktorių grupė, vadovaujama Julijos Dantienės, vaidins jos pačios parašytą komediją "Šeimos portretas", taip pat pasirodys Philadelphijos vyrų ir moterų oktetai.

Marija Noreikienė, buvusi Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, kalbės Ligijos Bieliukienės 20 metų mirties sukakties minėjime, kuris bus rugsėjo 27, šeštadienį, Kultūros Židinyje.. (Žiūr. skelbimą).

Kun. P. Jonaitis iš Gloversville, N.Y., vietoj metinės 15 dol. prenumeratos atsiuntė 30 dol. Maloni padėka už Darbininko palaikymą.

Vytas Daugirdas, Port Jefferson, N.Y., siųsdamas dviejų metų Darbininko prenumeratos mokestį, spaudai stiprinti pridėjo 100 dol. Dosniam geradariui už spaudos darbų rėmimą nuoširdžiai dėkojame.

Pianistės Dalios Sakaitis piano rečitalis įvyks rugsėjo 20, šeštadienį, 7 val. vak. Christ Church patalpose, 61 East Main Street, Oyster Bay, N.Y. 11771.

J. Liubinskas, Elizabeth, N.J., vietoj metinės prenumeratos atsiuntė 30 dol. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

LMK Federacijos New Yorko klubo pirmas susirinkimas po vasaros atostogų bus ne rugsėjo 23, kaip buvo skelbta praeitame Darbininko numeryje, bet rugsėjo 24, trečiadienį, 7:30 v.v. įprastoje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, 85 - 27 91 Street, Woodhavene. Visos narės prašomos dalyvauti.

William Smiddy, žymusis pianistas ir ištikimas lietuvių draugas, šią vasarą koncertavo Jordon salėje Bostone ir San Francisco su Pops orkestru. Rugsėjo 28 jis dalyvaus Kultūros Židinyje, kur bus paminėta lietuvių tautos sukilimo 45 metų sukaktis. Jis skambins pianu tai progai ir pritaikytus kūrinius.

Henrikas Kačinskas, iškilusis Lietuvos valstybinių teatrų aktorius, dabar gyvenąs Sunny Hills, Fla., rugsėjo 15 sunkiai susirgo ir nugabentas į ligoninę. Padėtis rimta.

Dail. Kęstučio Zapkaus didelės kūrinių reprodukcijos yra pakabintos Lincolno Centre. Kadaise jis padarė abstraktinio stiliaus plakatą, skirtą Mozarto muzikos festivaliui, kuris vyksta rugpjūčio mėnesį filharmonijoje. Iš to plakato yra padarytos didelės spalvotos reprodukcijos, jos pardavinėjamos Metropolitan operos galerijoje. Šiemet viena tokia reprodukcija įrėminta yra pakabinta priešais tą galeriją koridoriuje, kuriame iškabinta ir eilė kitų modernių plakatų. Antra reprodukcija yra pakabinta lauke priešais City operą specialioje vitrinoje. Po savo paveikslais dailininkas pasirašo Kes Zapkus. Taip pat šis plakatas yra išleistas kaip atvirukas ir gaunamas Metropolitan operos meno galerijoje.

Lietuvos vyčių 152 kuopa Riverhead, N.Y., rengia trečią metinę Lietuvių dieną - festivalį, kuris įvyks rugsėjo 20 Riverhead Armory patalpose, Route 58, Riverhead, N.Y., nuo 2 val. popiet iki vidurnakčio. Įėjimas suaugusiems 5 dol., vaikams — 2.50 dol. Dainuos Harmonijos dainos vienetas iš New Yorko. Šoks Vėtra šokėjai iš Connecticut. Šokiams gros du orkestrai: nuo 3 val. popiet iki 7 val. vak. The Long Island Dominos, o nuo 8 val. vak. iki vidurnakčio — Donny P. ir jo grupė. Armory patalpos pasiekiamos važiuojant Long Island greitkeliu. Išvažiuoti 73 exit, važiuoti Route 58 apie pusantros mylios.

Remkime Tautos Fondą ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių šešiomis kalbomis leidimą. Jie pasiekia visą laisvąjį pasaulį informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Visos aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukas siųsti adresu: Tautos Fondas, Lithuanian National Foundation, Inc. P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

Už a.a. Rožės Šimelienės sielą mišios bus aukojamos rugsėjo 26, penktadienį, 8 val. ryto pranciškonų koplyčioje Brooklyne. 10 metų sukakčiai prisiminti mišias užprašė sūnus Conrad Kaster iš Beleville, N.J. Jis taip pat kviečia velionės pažįstamus prisiminti ją savo maldose. Sūnus Conrad motinai pagerbti jau eilę metų atsiunčia Darbininko spaudos reikalam stambesnę auką. Rožė Šimelienė buvo uoli visuomenininkė ir turėjo daug draugių, kaip pav. Eleną Vaitekūnienė, gyv. Jefferson, N.Y., ir kitas, su kuriomis kartu dirbo prie parapijų, draugijų, spaudos ir kitų lietuviškų reikalų.

Marija Noreikienė, kai ji prieš kelerius metus pirmininkavo Lietuvių Moterų Klubo Federacijai, parūpino Amerikos General Federation of Women's Clubs organizacijai lietuvišką trispalvę, kuri dabar yra laikoma Washingtone GFWC centrinėje įstaigoje. Tą vėliavą amerikietės kiekvieneriais metais atveža į metinį suvažiaimą ir ji būna įnešama ir pastatyta tribūnoje tarp visų kitų tarptautinių vėliavų. Darbininko Nr. 31, rugpjūčio 22 d. aprašyme apie "Moterų veiklą" buvo padaryta klaida apie vėliavos parūpinimą.

Bronius Bieliukas rugsėjo 1 - 3 buvo išvykęs į Chicagą pas savo akių daktarę Laimutę Griniūtę-Šmulkštienę. Tą proga aplankė adv. Liudą Šmulkštį, nusipirko iš jo dr. Kazio Griniaus fondo išleistos Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" abu tomus, aplankė sunkiai sergantį rezistentą Karolį Drungą ir jo šeimą, lankė savo jaunatvės dienų bičiules Griniūtes: Aldoną Briškaitienę ir Praurimę Murinienę. Buvo apsistojęs pas savo bičiulius Stasę (Lietuvos Dukterų pirmininkę) ir Vytautą (VLIKo Tarybos pirmininką) Paulionius. Rugsėjo 4 - 7 dalyvavo Šviesos Santaros Federacijos suvažiavime Tabor Farmoje, Mich. Tarėsi su prof. Bronium Vaškeliu ir Stase Vaškeliene, Zenonu Rekašium, Jonu Kizniu Vinco Rastenio biografijos parašymo ir išliekamos vertės jo straipsnių rinkinio paruošimo reikalais. Grįžo į New Yorką rugsėjo 8. Praeitą penktadienį, rugsėjo 12, išskrido į Chicagą, į VLIKo Tarybos rugsėjo 13-tos posėdį, apgailestaudamas, kad negalės dalyvauti bičiulio Pauliaus Jurkaus kūrybos šventėje. Į New Yorką grįžo rugsėjo 15.

Dail. Marijos Žukauskienės meno darbų paroda vyks spalio 4 - 5 Kultūros Židinyje. Parodą globoja New Yorko Lietuvių Atletų Klubas.

Laisvės Žiburio radijo koncertas įvyks lapkričio 8 Kultūros Židinio patalpose.

Lietuvių šeima ieško buto. Skambinti vakare 718 366 - 8669.

Ieškoma pirkti nepriklausomos Lietuvos banknotų, monetų, akcijų, žyminių ženklų, pašto ženklų, čekių, vekselių, nekilnojamo turto aktų ir kitų vertybių dokumentų. Turintieji ir norintieji parduoti prašomi rašyti nurodant objektą ir kainą šiuo adresu: Edas A. Babušis, Babušis, Sydor & Senescy, Architects, 750 8th Ave., 602-B, New York, N.Y. 10036. Tel. 212 302 - 1870.

Liudas Tamošaitis padarė Lietuvos krikšto sukakties medalio spalvotą nuotrauką, kuri bus įdėta į ateinančių metų Darbininko kalendorių. Kalendorius jau spausdinamas.

Dail. Elena Urbaitytė yra pakviesta dalyvauti parodoje "20 Women Artists on Long Island". Paroda vyksta nuo rugsėjo 17 iki 30 Hutchins galerijoje, C.W. Post Center, Long Island University. Informacijos reikalais skambinti 516 883 - 1691.

N.Y. skautų ir skaučių sueiga bus rugsėjo 27, šeštadienį, 1:30 v. popiet Kultūros Židiny. Visi skautai ir skautės privalo sueigoje dalyvauti. Taip pat kviečiami jaunuoliai ir jaunuolės 5 metų ir vyresni įsijungti į skautų eiles.

Maironio mokyklos fondas

Maironio šeštadieninės mokyklos metinės gegužinės proga KASOS pirmininkas Vytautas Vebeliūnas priminė, kad jo motinos atminimui įkurtas 'Juzės Fondas' laukia daugiau narių. V. Vebeliūnas yra fondui paskyręs 10,000 dolerių, kurių užaugę nuošimčiai yra skiriami mokyklos paramai. Visi lietuviai, kuriem rūpi lietuviškos mokyklos gerbūvis, kviečiami savo įnašu prisidėti prie 'Juzės Fondo'. Iki šiol fondo nariais šalia V. Vebeliūno yra tik A. Samušis, B. Spūdienė ir A. Uknevičius. Įnešti pinigai gali būti grąžinami kada tik nariai pageidauja, o mokyklos paramai naudojami tiktai užaugę nuošimčiai. Tai yra praktiškas ir mažai aukos reikalaujantis būdas padėti lietuviškai mokyklai.

Iš savo 10,000 dol. įnašo V. Vebeliūnas paskyrė 2,000 dol. auką naujų mokinių verbavimo vajui. Tie pinigai gali būti naudojami laiškų rašymui, telefono pokalbiams, transportacijai ir kitoms išlaidoms, surištoms su naujų mokinių ieškojimo pastangomis. Kas tik pažįsta New Yorko apylinkėje gyvenančias šeimas su mokyklinio amžiaus vaikais, prašomo šnekinti ir raginti, kad vaikus siųstų į Maironio mokyklą. O visi kiti kviečiami prisidėti prie 'Juzės Fondo' ir bent mažos savo kapitalo dalelės nuošimčiais paremti lietuviško švietimo darbą. Maironio mokykla laukia daugiau vaikų, o mokyklos fondas daugiau pinigų. Dėl fondo detalių prašoma kreiptis į KASOS įstaigą.

Alg. Š.

FINANSŲ IR EKONOMIJOS KONFERENCIJA FLORIDOJE

"Lito investavimų bendrovė šiemet vėl rengia lietuvių ekonomijos ir finansų konferenciją Marco Island, Floridoje.

Konferencija įvyks lapkričio 8 ir 9 dienomis. Programoje bus paskaitos, pašnekesiai ir diskusijos investavimų ir finansų temomis. Ypač bus kreipiamas didelis dėmesys į Lemonto Lietuvių Centro planavimą ir galimybes. Visi lietuviai kviečiami konferencijoj dalyvauti.

Šalia viešos konferencijos tuo pačiu laiku vyks ir darbo seminaras Kredito Unijos KASOS vadovybei ir tarnautojams.

Konferencijos proga yra užsakyta eilė kambarių "Lito" viešbučiuose, kur dalyviai ar jų šeimos galės pailsėti gražiame Marco Island kurorte, Golfo įlankos pakrantėje.

Kambariai užsakyti septiniom dienom — nuo lapkričio 5-tos iki 12-tos. Visi konferencijos dalyviai ir svečiai prašomi iš anksto užsiregistruoti KASOS įstaigose arba skambinti į "Litą", tel. 718 - 441 - 2811. Dėl kelionės rezervacijų ir bilietų skambinti "Vytis" Travel Service, tel. 718 - 769 - 3300.

Woodhavene išnuomojamas 6 erdvių kambarių butas antrame aukšte. Teirautis telef. 441 - 2492.

Pagerbiant prel. K. Dobrovolskį jo kunigystės 50 metų proga mišias Apreiškimo parapijos bažnyčioje koncelebruoja iš k., kun. V. Pikturna (matosi tik akiniai), prel. A. Bartkus, prel. K. Dobrovolskis, kun. J. Pakalniškis, kun. A. Račkauskas.
Nuotr. P. Ąžuolo

KVIEČIAMAS VISAS JAUNIMAS

New Yorko Lietuvių Jaunimo Sąjunga šaukia pirmąjį šios organizacijos bendrą susirinkimą spalio 17, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio posėdžių kambaryje. Bus rodomi filmai ir bus apibūdinta jaunimo veikla.

Visas New Yorko, New Jersey ir Conn. jaunimas tarp 18 - 35 metų amžiaus yra kviečiamas dalyvauti. Gyvenantiems Manhattane bus sudarytos sąlygos atkeliauti į K. Židinį.

Prašoma visus šią žinią platinti ir kviesti jaunimą į šį svarbų susirinkimą, ypač prašomi tie, kurie yra atitrūkę nuo lietuviškos veiklos. N.Y. Liet. Jaunimo Sąjungos valdyba jau keli mėnesiai stropiai dirba ir laukia, kad prisidėtų visas jaunimas.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO KONFERENCIJA

Latvių jaunimo organizacija ruošia Baltijos kraštų jaunuolių konferenciją rugsėjo 27, šeštadienį, estų namuose, 243 E. 34 Street, Manhattane. Pradžia 12 val. popiet. Bus 6 prelegentai, iš kurių 4 latviai, viena estė ir viena lietuvaitė — Jolita Gudaitytė, N.Y. Liet. Jaunimo Sąjungos pirmininkė. Bus kalbama apie Chernobilį, OSI veiklą, Batūną. Jolita Gudaitytė kalbės apie Baltų tautų psichologiją. Vakare 9 val. ten pat bus balius.

N.Y. Liet. Jaunimo Sąjunga labai kviečia New Yorko jaunimą dalyvauti šioje įdomioje konferencijoje ir smagiuose šokiuose. Praeityje lietuvių grupės dažnai būdavo mažokos Baltijos kraštų renginiuoise. Tad svarbu mūsų skaičių padidinti.

NY. Liet. Jaunimo Sąjunga šiuo metu tariasi su latvių ir estų jaunimo organizacijomis apie bendrus darbus ir bendrus reikalus, pvz. apie OSI ir disidentų klausimus. Tolimesnės informacijos reikalais prašom skambinti LJS pirmininkei Jolitai Gudaitytei 718 793 - 2755.

PATAISYMAS

Pereitoj Darbininko laidoj aukotojų sąraše per klaidą buvo praleista E. Ramančionienės pavardė. Ji buvo aukojusi 45 dolerius Kultūros Židiniui a.a. Albino Gražiūno mirties sukaktuvių proga. Už klaidą atsiprašome ir už auką nuoširdžiai dėkojame. — K. Ž. Valdyba

LIGIJOS BIELIUKIENĖS 20 METŲ MIRTIES

PRISIMINIMAS

rugsėjo 27, šeštadienį,

11 val. mišios pranciškonų vienuolyno koplyčioje

Po pamaldų Kultūros Židinio mažojoje salėje velionės prisiminimas ir pagerbimas

Apie velionę kalba MARIJA NOREIKIENĖ

Po programos — užkandžiai ir kavutė

Įeinant aukojama

Rengia ir visus atsilankyti kviečia
LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS VALDYBA

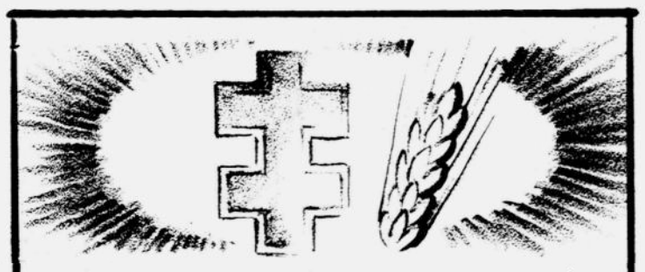

1941 METŲ TAUTOS SUKILIMO MINĖJIMAS

rugsėjo 28, sekmadienį

11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

2 v. popiet Kultūros Židinyje:

Kalba prof. dr. ADOLFAS DAMUŠIS ir prof. pulk. JUOZAS VĖBRA

Vyrų choras PERKŪNAS vadovaujamas VIKTORO RALIO

Pianistas virtuozas WILLIAM SMIDDY

Tautinių šokių ansamblis TRYPTINIS, vadovaujamas JADVYGOS MATULAITIENĖS

Organizacijos maloniai prašomos bažnyčioje ir salėje dalyvauti su vėliavomis.

Taip pat nuo 12:30 v. Kultūros Židinyje bus puiki proga papietauti.

Į minėjimą įeinant aukojama

Rengia ir visus širdingai kviečia
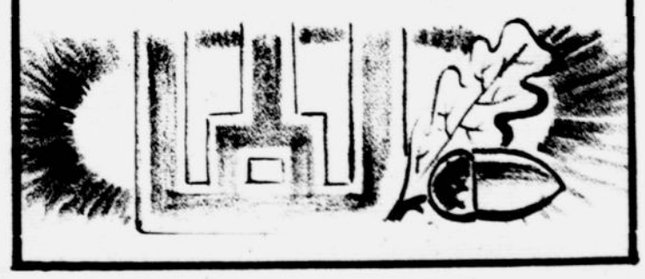
JUNGTINIS ORGANIZACIJŲ KOMITETAS